

ČASOVÝ PLÁN PROVÁDĚNÍ OPATŘENÍ KE ZLEPŠENÍ KVALITY OVZDUŠÍ

Zlínského kraje

-

Podkladová studie

**K PROGRAMU ZLEPŠOVÁNÍ OVZDUŠÍ ZÓNA STŘEDNÍ MORAVA – Zlínský kraj CZ07,
AKTUALIZACE 2020,
ze dne 29. října 2020**

září 2022

Obsah

1	Úvod	4
1.1	Imisní limity	5
2	Základní popis řešeného území	6
3	Popis imisní situace	13
3.1	Vymezení území se zhoršenou kvalitou ovzduší – pětileté průměrné koncentrace	13
	Imisní zatížení území na základě dat Automatizovaného imisního monitoringu	16
	Oblasti s překročením imisního limitu	21
3.2	Analýza příčin překročení imisního limitu	22
3.2.1	B(a)P	22
3.2.2	Suspendované částice	25
4	Cíle, nástroje a opatření Akčního plánu	28
4.1	Nástroje Akčního plánu	29
4.2	Seznam nástrojů a opatření	29
5	Časový plán provádění opatření ke zlepšení kvality ovzduší Zlínského kraje - souhrn opatření	58
	Obr. 1 : Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace NO ₂ , území Zlínského kraje	13
	Obr. 2 : Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace PM ₁₀ , území Zlínského kraje	14
	Obr. 3 : Pětileté průměry 2015-2019, 36. nejvyšší denní koncentrace PM ₁₀ , území Zlínského kraje	14
	Obr. 4 : Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace PM _{2,5} , území Zlínského kraje	15
	Obr. 5 : Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace benzenu, území Zlínského kraje	15
	Obr. 6 : Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace B(a)P, území Zlínského kraje	16
	Obr. 7 : Umístění aktivních stanic AIM na území Zlínského kraje	17
	Obr. 8 : Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, rok 2019	22
	Obr. 9 : Příspěvek sekundárních částic a primárních částic ze zahraničí, resp. primárních částic z českých zdrojů k ročnímu průměru B(a)P - zóna CZ07	22
	Obr. 10 : Příspěvek sekundárních částic a primárních částic ze zahraničí, resp. primárních částic z českých zdrojů k ročnímu průměru PM ₁₀ - zóna CZ07	26
	Obr. 11 : Příspěvek primárních částic z českých zdrojů (průmysl a silniční doprava) k ročnímu průměru PM ₁₀ – zóna CZ07	27
	Obr. 12 : Příspěvek primárních částic z českého lokálního vytápění k ročnímu průměru PM ₁₀ – zóna CZ07	27

Podklady:

Pro zpracování Akčního plánu byly použity následující podklady:

- *Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů; Vyhláška č. 415/2012 Sb., o přípustné úrovni znečišťování a jejím zjišťování a o provedení některých dalších ustanovení zákona o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů*
- *Ministerstvo životního prostředí; Program zlepšování kvality ovzduší, Zóna Střední Čechy CZ02*
- *data AIM, emisní bilance a grafické ročenky ČHMÚ (www.chmu.cz)*
- *Generel dopravy Zlínského kraje*

Vysvětlivky:

AIM	Automatizovaný imisní monitoring
B(a)P	Benzo(a)pyren
BAT	Nejlepší dostupné techniky (z anglického „Best Available Technology/Techniques“)
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav
EU	Evropská unie
GDZK	Generel dopravy Zlínského kraje
GIS	Geografický informační systém
IL	imisní limit
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovací povinnosti
KÚ ZK	Krajský úřad Zlínského kraje
MÚK	mimoúrovňová křižovatka
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
ORP	Obec s rozšířenou působností
OÚ	Obecní úřad
PAU	Polycyklický aromatický uhlovodík
PZKO	Program zlepšování kvality ovzduší
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic ČR
SŽ	Správa železnic

1 Úvod

Cílem Časového plánu provádění opatření Zlínského kraje (dále jen Akčního plánu) je v souladu s cíli Programu zlepšování kvality ovzduší, zóna střední Morava CZ07, aktualizace 2020, ze dne 29.10.2020 přispět k dosažení plnění imisních limitů pro látky, pro něž bylo v zájmovém území indikováno překročení imisních limitů.

Akční plán je zpracován v souladu s § 9 odst. 4) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší v platném znění. Kraj či obec provádí opatření, která jim byla uložena v příslušném programu zlepšování kvality ovzduší, v rámci svých možností tak, aby bylo imisního limitu dosaženo co nejdříve. Pro tyto účely vypracuje obec do 12 měsíců ode dne vyhlášení příslušného programu zlepšování kvality ovzduší ve Věstníku Ministerstva životního prostředí v návaznosti na tento program svůj časový plán provádění opatření, který zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. Kraj poskytne obci potřebnou součinnost při zpracování časového plánu za účelem zajištění jeho souladu s časovým plánem kraje.

Akční plán je zpracován tak, aby vystihoval základní cíle, nástroje a opatření, a bude zveřejněn způsobem umožňujícím dálkový přístup. Časový plán je zpracován do 12 měsíců ode dne vyhlášení Programu zlepšování kvality ovzduší zóna střední Morava CZ07, aktualizace 2020, ze dne 29. 10.2020 (dále jako PZKO CZ07). Akční plán je připravený jako základní osnova pro realizaci opatření ke zlepšení kvality ovzduší a k dosažení imisních limitů.

Akční plán je zpracován se základní analytickou částí identifikující problematické znečišťující látky, u kterých dochází k překračování imisních limitů. A dále s identifikací příčin zvýšených imisních koncentrací znečišťujících látek tak, jak bylo stanoveno PZKO CZ07.

Akční plán je připraven nejen pro látky, pro něž dochází k překračování imisních limitů, ale také v přiměřeném rozsahu pro ostatní látky, u nichž jsou imisní limity vyhlášeny (důvodem je vyloučení nebo alespoň omezení rizika překračování limitů v budoucnosti).

Akční plán představuje postup Zlínského kraje v oblasti řízení kvality ovzduší.

ZPRACOVATEL:

Bucek s.r.o.,

se sídlem: Táborská 191/125, Brno – Židenice 612 00

doručovací adresa: Libušino údolí 497/118, Brno 623 00

Mgr. Jakub Bucek, jakub.bucek@buceksro.cz, tel.: 723 495 422

V Brně dne 19. září 2022

1.1 Imisní limity

Imisní limity jsou dané přílohou č. 1 k zákonu č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, který byl zpracován na základě příslušných direktiv EU. Všechny uvedené přípustné úrovně znečištění ovzduší pro plynné znečišťující látky se vztahují na standardní podmínky (objem přepočtený na teplotu 293,15 K a normální tlak 101,325 kPa). U všech přípustných úrovní znečištění ovzduší se jedná o aritmetické průměry. Přehled imisních limitů pro všechny znečišťující látky, platných podle stávající legislativy je uveden níže.

Tab. 1: Imisní limity vyhlášené pro ochranu zdraví lidí a přípustné četnosti jejich překročení

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit	Maximální počet překročení
Oxid siřičitý	1 hodina	350 $\mu\text{g.m}^{-3}$	24
Oxid siřičitý	24 hodin	125 $\mu\text{g.m}^{-3}$	3
Oxid dusičitý	1 hodina	200 $\mu\text{g.m}^{-3}$	18
Oxid dusičitý	1 kalendářní rok	40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	-
Oxid uhelnatý	max. denní osmihodinový průměr ⁽¹⁾	10 mg.m^{-3}	-
Benzen	1 kalendářní rok	5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	-
PM ₁₀	24 hodin	50 $\mu\text{g.m}^{-3}$	35
PM ₁₀	1 kalendářní rok	40 $\mu\text{g.m}^{-3}$	-
PM _{2,5}	1 kalendářní rok	20 $\mu\text{g.m}^{-3}$	-
Olovo	1 kalendářní rok	0,5 $\mu\text{g.m}^{-3}$	-

Poznámka

- (1) Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr se přiřadí ke dni, ve kterém končí, tj. první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 předešlého dne a 01:00 daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00.

Tab. 2: Imisní limity pro celkový obsah znečišťující látky v částicích PM₁₀ vyhlášené pro ochranu zdraví lidí

Znečišťující látka	Doba průměrování	Imisní limit
Arsen	1 kalendářní rok	6 ng.m^{-3}
Kadmium	1 kalendářní rok	5 ng.m^{-3}
Nikl	1 kalendářní rok	20 ng.m^{-3}
Benzo(a)pyren	1 kalendářní rok	1 ng.m^{-3}

Tab. 3: Imisní limity pro troposférický ozon

Účel vyhlášení	Doba průměrování	Imisní limit	Maximální počet překročení
Ochrana zdraví lidí ⁽¹⁾	max. denní osmihodinový průměr ⁽²⁾	120 $\mu\text{g.m}^{-3}$	25 ⁽³⁾
Ochrana vegetace ⁽⁴⁾	AOT40 ⁽⁵⁾	18000 $\mu\text{g.m}^{-3}.\text{h}$ ⁽⁶⁾	0

Poznámky

- (1) Plnění imisního limitu se vyhodnocuje na základě průměru za 3 kalendářní roky;
- (2) Maximální denní osmihodinová průměrná koncentrace se stanoví posouzením osmihodinových klouzavých průměrů počítaných z hodinových údajů a aktualizovaných každou hodinu. Každý osmihodinový průměr je připsán dni, ve kterém končí, tj. první výpočet je proveden z hodinových koncentrací během periody 17:00 předešlého dne a 01:00 daného dne. Poslední výpočet pro daný den se provede pro periodu od 16:00 do 24:00 hodin;
- (3) V případě dodržení imisního limitu při maximálním počtu překročení v zóně nebo aglomeraci je třeba usilovat o dosažení nulového počtu překročení;
- (4) Plnění imisního limitu se vyhodnocuje na základě průměru za 5 kalendářních let;
- (5) Pro účely tohoto zákona AOT40 znamená součet rozdílů mezi hodinovou koncentrací větší než 80 $\mu\text{g.m}^{-3}$ (=40 ppb) a hodnotou 80 $\mu\text{g.m}^{-3}$ v dané periodě užitím pouze hodinových hodnot změřených každý dne mezi 08:00 a 20:00 SEČ, vypočtený z hodinových hodnot v letním období (1. května – 31. července);
- (6) V případě dodržení imisního limitu v zóně nebo aglomeraci ve výši 18000 $\mu\text{g.m}^{-3}.\text{h}$ je třeba usilovat o dosažení imisního limitu ve výši 6000 $\mu\text{g.m}^{-3}.\text{h}$.

Charakteristiky kvality ovzduší

LH – limitní hodnota představuje úroveň znečištění stanovenou na vědeckém základě s cílem odvrátit, předejít nebo redukovat poškozující efekt na lidské zdraví nebo životní prostředí jako celek, který musí být

dosažen v daném období a nesmí být překračován jinak, než je stanoveno. Je to pevná hodnota přípustné úrovně znečištění ovzduší, která nesmí být překračována o více než je mez tolerance (MT), vyjádřená jako podíl imisního limitu v procentech, o který může být tento limit v období stanoveném zákonem o ovzduší (po jeho vydání) a jeho prováděcími předpisy, překročen.

MT – mez tolerance představuje procento imisního limitu, o které může být překročen za podmínek stanovených směrnicí 2008/50/ES a směrnicemi souvisejícími.

Popis stavu znečištění ovzduší výčtem úrovní imisních charakteristik látek, měřených v dané lokalitě a jejich poměru k stanoveným imisním limitům je relativně komplikovaný a pro klasifikaci zájmového území byla použita klasifikace z publikace „Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 1997“, kterou vydal Český hydrometeorologický ústav Praha. Klasifikace se provádí dle 5 tříd, které představuje následující tabulka.

Tab. 4: Klasifikace znečištění ovzduší na území ČR

Třída	Význam	Klasifikace
I.	imisní hodnoty všech sledovaných látek jsou nejvýše rovny polovině imisních limitů I_{H_x}	čisté-téměř čisté ovzduší
II.	imisní hodnota některé z látek je větší než 0,5 I_{H_x} , ale žádný limit není překročen	mírně znečištěné ovzduší
III.	imisní limit jedné látky je překročen, imisní hodnoty ostatních sledovaných látek jsou nejvýše rovny polovině imisních limitů I_{H_x}	znečištěné ovzduší
IV.	imisní limit jedné látky je překročen, imisní hodnoty některých dalších látek $>I_{H_x}$, ale $<I_{H_x}$	silně znečištěné ovzduší
V.	imisní limit více než jedné látky je překročen	velmi silně znečištěné ovzduší

2 Základní popis řešeného území

Zlínský kraj je jeden ze 14 vyšších územně samosprávných celků v České republice. Tvoří jej tři okresy ve východní části bývalého územního Jihomoravského kraje a okres Vsetín z jihovýchodní části bývalého Severomoravského kraje. Nachází se ve východní až jihovýchodní části České republiky a zároveň i Moravy (jako jediný ze všech krajů Česka leží výhradně na území Moravy; s výjimkou části osady Sidonie, která leží na území historické země Slovensko). Na jihozápadě sousedí s Jihomoravským krajem, na severozápadě s Olomouckým krajem, na severu s Moravskoslezským krajem a na východě s Žilinským a Trenčínským krajem (na Slovensku). Žije zde přibližně 572 tisíc[2] obyvatel.

Horopisně náleží území kraje k západním Karpatům. Podstatná část území je kopcovitá či hornatá, přičemž nejvyšší hřebeny leží na východě na hranici se Slovenskem a s Moravskoslezským krajem. Na jihu jsou to Bílé Karpaty s nejvyšší horou Velká Javořina (970 m). Na ně navazují Javorníky s nejvyšší horou Velký Javorník (1072 m) a posléze Moravskoslezské Beskydy. Zde se nachází i nejvyšší bod Zlínského kraje – Čertův mlýn (1205 m), který leží na hranici se sousedním Moravskoslezským krajem. Na západě a jihozápadě má kraj i úrodné nížiny – Haná na Kroměřížsku a Slovácko na Uherskohradištsku. Na jihozápadě kraje se zvedají Chřiby s nejvyšším bodem Brdo (587 m). Mezi Chřiby a výše zmíněnými pahorkatinami probíhá od západu z Olomouckého kraje Hornomoravský úval přes Kroměřížsko až na Zlínsko. Kolem řeky

Moravy, na Uherskohradištsku, probíhá Dolnomoravský úval, který dále pokračuje do Jihomoravského kraje.

Území kraje odvodňuje řeka Morava a její přítoky, např. Bečva a Olšava. Morava se vlévá do Dunaje, který její vody odvádí do Černého moře. Okrajové části kraje na severu a severovýchodě odvodňuje řeka Odra do Baltského moře. Okrajové části na východě patří do povodí řeky Váh (např. povodí řeky Vlára), který se vlévá do Dunaje.

Území kraje je vymezeno územími okresů Zlín, Vsetín, Kroměříž a Uherské Hradiště.

K 1. lednu 2003 zanikly okresní úřady a území samosprávných krajů se od té doby pro účely státní správy dělí na správní obvody obcí s rozšířenou působností, ty pak dále na správní obvody obcí s pověřeným obecním úřadem. Kromě bývalých okresních měst vykonávají rozšířenou státní správu na území kraje ještě tyto obce: Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice.

V kraji se nalézají 307 obcí, z toho 13 obcí s rozšířenou působností. 30 obcí má status města. Sídlním městem kraje je statutární město Zlín.

Okres	Počet obyvatel (1. 1. 2020)[5]	Rozloha[6]	Hust. zal.	Počet obcí	LAU 1
Kroměříž (KM)	105 343	796	132 obyv./km ²	79	CZ0721
Uherské Hradiště (UH)	142 226	991	144 obyv./km ²	78	CZ0722
Vsetín (VS)	143 334	1 131	125 obyv./km ²	59	CZ0723
Zlín (ZL)	191 652	1 045	185 obyv./km ²	91	CZ0724

V následujícím přehledu jsou uvedeny obce s překročenými imisními limity:

Název kraje	Název ORP	Název obce	Procento plochy s překročeným imisním limitem po aplikaci stávajících opatření	
			PM _{2,5} (platný od roku 2020)	benzo(a)pyren
Zlínský kraj	Bystřice pod Hostýnem	Brusné	0	73,14
Zlínský kraj	Bystřice pod Hostýnem	Bystřice pod Hostýnem	0	85,55
Zlínský kraj	Bystřice pod Hostýnem	Chomýž	0	93,62
Zlínský kraj	Bystřice pod Hostýnem	Chvalčov	0	71,23
Zlínský kraj	Bystřice pod Hostýnem	Loukov	0	30,54
Zlínský kraj	Bystřice pod Hostýnem	Slavkov pod Hostýnem	0	75,41
Zlínský kraj	Holešov	Holešov	0	75,22
Zlínský kraj	Holešov	Jankovice	0	94,94
Zlínský kraj	Holešov	Kostelec u Holešova	0	84,32
Zlínský kraj	Holešov	Martinice	0	82,35
Zlínský kraj	Holešov	Míškovice	0	89,01
Zlínský kraj	Holešov	Němčice	0	85,64
Zlínský kraj	Holešov	Pacetluky	0	1,18
Zlínský kraj	Holešov	Prusinovice	0	57,69
Zlínský kraj	Holešov	Přílepy	0	78,57
Zlínský kraj	Holešov	Roštění	0	81,49
Zlínský kraj	Holešov	Rymice	0	67,07
Zlínský kraj	Holešov	Žeranovice	0	85,69
Zlínský kraj	Kroměříž	Bařice-Velké Těšany	0	34,76
Zlínský kraj	Kroměříž	Břest	0	83,09
Zlínský kraj	Kroměříž	Dřínov	0	92,44
Zlínský kraj	Kroměříž	Hulín	0	70,25
Zlínský kraj	Kroměříž	Chropyně	0	38,46
Zlínský kraj	Kroměříž	Jarohněvice	0	0,13
Zlínský kraj	Kroměříž	Kroměříž	0	74,28
Zlínský kraj	Kroměříž	Kvasice	0	52,88
Zlínský kraj	Kroměříž	Kyselovice	0	86,05
Zlínský kraj	Kroměříž	Morkovice-Slížany	0	10,97
Zlínský kraj	Kroměříž	Počenice-Tetětice	0	79,47
Zlínský kraj	Kroměříž	Pravčice	0	16,66
Zlínský kraj	Kroměříž	Rataje	0	31,64
Zlínský kraj	Kroměříž	Roštín	0	32,46
Zlínský kraj	Kroměříž	Skaštice	0	45,19
Zlínský kraj	Kroměříž	Sulimov	0	92,02
Zlínský kraj	Kroměříž	Vrbka	0	20,81

Zlínský kraj	Kroměříž	Záňičí	0	58,3
Zlínský kraj	Kroměříž	Zborovice	0	26,32
Zlínský kraj	Kroměříž	Zdounky	0	49,03
Zlínský kraj	Kroměříž	Žalkovice	0	69,74
Zlínský kraj	Luhačovice	Biskupice	0	42,58
Zlínský kraj	Luhačovice	Dolní Lhota	0	24,59
Zlínský kraj	Luhačovice	Homí Lhota	0	69,19
Zlínský kraj	Luhačovice	Luhačovice	0	23,23
Zlínský kraj	Luhačovice	Petrůvka	0	78,48
Zlínský kraj	Luhačovice	Pozlovice	0	52,93
Zlínský kraj	Luhačovice	Sehradice	0	67,99
Zlínský kraj	Luhačovice	Slavičín	0	69,24
Zlínský kraj	Luhačovice	Slopné	0	59,51
Zlínský kraj	Otrokovice	Bélav	0	6,43
Zlínský kraj	Otrokovice	Halenkovice	0	54,85
Zlínský kraj	Otrokovice	Napajedla	0	91,96
Zlínský kraj	Otrokovice	Otrokovice	0	96,37
Zlínský kraj	Otrokovice	Pohořelice	0	85,19
Zlínský kraj	Otrokovice	Spytihněv	0	78,41
Zlínský kraj	Otrokovice	Tlumačov	0	92,83
Zlínský kraj	Otrokovice	Žlutava	0	86,28
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Dolní Bečva	0	99,29
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Horní Bečva	0	96,63
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Hutisko-Solanec	0	66,66
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Prostřední Bečva	0	99,69
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Rožnov pod Radhoštěm	0	99,09
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Valašská Bystřice	0	15,54
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Vidče	0	64,23
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Vigantice	0	99,32
Zlínský kraj	Rožnov pod Radhoštěm	Zubří	0	100
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Babice	0	99,35
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Bilovice	0	99,12
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Boršice	0	89,42
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Boršice u Blatnice	0	85,75
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Břestek	0	45,22
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Březolupy	0	78,93
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Buchlovice	0	75,28
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Částkov	0	81,48
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Hluk	0	13,83
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Huštěnovice	0	96,27
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Jalubí	0	85,31
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Kněžpole	0	99,15

Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Kostelany nad Moravou	0	92,62
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Kudlovice	0	78,23
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Kunovice	0	57,75
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Mistřice	0	75,28
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Nedachlebice	0	76,19
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Nedakonice	0	57,42
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Ořechov	0	97,77
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Ostrožská Lhota	0	100
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Ostrožská Nová Ves	0	86,53
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Podolí	0	89,35
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Polešovice	0	80,1
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Popovice	0	88,67
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Staré Město	0	67,3
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Sušice	0	89,29
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Topolná	0	97
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Traplice	0	43,17
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Tupesy	0	99,68
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Uherské Hradiště	0	99,09
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Uherský Ostroh	0	41,87
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Vážany	0	20,86
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Velehrad	0	50,83
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Zlámanec	0	58,46
Zlínský kraj	Uherské Hradiště	Zlechov	0	35,55
Zlínský kraj	Uherský Brod	Bánov	0	98,46
Zlínský kraj	Uherský Brod	Bojkovice	0	68,5
Zlínský kraj	Uherský Brod	Březová	0	35,91
Zlínský kraj	Uherský Brod	Bystřice pod Lopeníkem	0	55,42
Zlínský kraj	Uherský Brod	Dolní Němčí	0	83,29
Zlínský kraj	Uherský Brod	Drslavice	0	86,97
Zlínský kraj	Uherský Brod	Horní Němčí	0	96,94
Zlínský kraj	Uherský Brod	Hradčovice	0	77,39
Zlínský kraj	Uherský Brod	Komňa	0	12,89
Zlínský kraj	Uherský Brod	Korytná	0	94,06
Zlínský kraj	Uherský Brod	Lopeník	0	0,43
Zlínský kraj	Uherský Brod	Nezdence	0	86,81
Zlínský kraj	Uherský Brod	Nivnice	0	61
Zlínský kraj	Uherský Brod	Pašovice	0	72,97
Zlínský kraj	Uherský Brod	Pitín	0	11,59
Zlínský kraj	Uherský Brod	Prakšice	0	81,07
Zlínský kraj	Uherský Brod	Slavkov	0	67,84
Zlínský kraj	Uherský Brod	Starý Hrozenkov	0	28,61
Zlínský kraj	Uherský Brod	Strání	0	55,48

Zlínský kraj	Uherský Brod	Suchá Loz	0	50,19
Zlínský kraj	Uherský Brod	Šumice	0	96,02
Zlínský kraj	Uherský Brod	Uherský Brod	0	83,77
Zlínský kraj	Uherský Brod	Veletiny	0	49,75
Zlínský kraj	Uherský Brod	Vičnov	0	60,87
Zlínský kraj	Uherský Brod	Záhorovice	0	46,16
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Brumov-Bylnice	0	74,59
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Drnovice	0	0,03
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Jestřabí	0	74,79
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Návojná	0	97,67
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Nedašov	0	73,92
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Nedašova Lhota	0	38,1
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Poteč	0	71,14
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Štítná nad Vláří-Popov	0	9,95
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Újezd	0	85,96
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	0	30,09
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Vlachovice	0	68,77
Zlínský kraj	Valašské Klobouky	Vysoké Pole	0	76,93
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Branky	0	99,94
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Choryně	0	100
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Jarcová	0	52,5
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Kelč	0	87,36
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Kladeruby	0	100
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Krhová	0	100
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Kunovice	0	28,13
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Lešná	0	100
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Loučka	0	74,65
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Police	0	29,27
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Poličná	0	100
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Střítež nad Bečvou	0	92,51
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	0	97,8
Zlínský kraj	Valašské Meziříčí	Zašová	0	95,43
Zlínský kraj	Vizovice	Bratřejov	0	59,65
Zlínský kraj	Vizovice	Březová	0	80,02
Zlínský kraj	Vizovice	Hrobice	0	0,46
Zlínský kraj	Vizovice	Jasenná	0	32,19
Zlínský kraj	Vizovice	Neubuz	0	42,83
Zlínský kraj	Vizovice	Podkopná Lhota	0	19,79
Zlínský kraj	Vizovice	Slušovice	0	91,95
Zlínský kraj	Vizovice	Tmava	0	8,04
Zlínský kraj	Vizovice	Veselá	0	80,73
Zlínský kraj	Vizovice	Vizovice	0	70,75

Zlínský kraj	Vizovice	Všemina	0	43,13
Zlínský kraj	Vizovice	Zádveřice-Raková	0	35,51
Zlínský kraj	Vsetín	Bystřička	0	0,93
Zlínský kraj	Vsetín	Francova Lhota	0	69,3
Zlínský kraj	Vsetín	Halenkov	0	68,23
Zlínský kraj	Vsetín	Horní Lideč	0	80,37
Zlínský kraj	Vsetín	Hošťálková	0	68,85
Zlínský kraj	Vsetín	Hovězí	0	74,96
Zlínský kraj	Vsetín	Huslenky	0	36,38
Zlínský kraj	Vsetín	Jablůnka	0	75,27
Zlínský kraj	Vsetín	Janová	0	68,72
Zlínský kraj	Vsetín	Karolinka	0	73,39
Zlínský kraj	Vsetín	Kateřinice	0	44,81
Zlínský kraj	Vsetín	Lačnov	0	43,67
Zlínský kraj	Vsetín	Leskovec	0	46,25
Zlínský kraj	Vsetín	Lhota u Vsetína	0	43,08
Zlínský kraj	Vsetín	Lidečko	0	84,47
Zlínský kraj	Vsetín	Liptál	0	52,7
Zlínský kraj	Vsetín	Nový Hrozenkov	0	55,25
Zlínský kraj	Vsetín	Pozděchov	0	22,32
Zlínský kraj	Vsetín	Prlov	0	9,41
Zlínský kraj	Vsetín	Pržno	0	70,77
Zlínský kraj	Vsetín	Ratiboř	0	61,62
Zlínský kraj	Vsetín	Růžďka	0	5,13
Zlínský kraj	Vsetín	Ústí	0	96,38
Zlínský kraj	Vsetín	Valašská Polanka	0	40,75
Zlínský kraj	Vsetín	Valašská Senice	0	8,25
Zlínský kraj	Vsetín	Velké Karlovice	0	34,83
Zlínský kraj	Vsetín	Vsetín	0	68,26
Zlínský kraj	Zlín	Březnice	0	53,91
Zlínský kraj	Zlín	Doubravy	0	39,53
Zlínský kraj	Zlín	Fryšták	0	84,75
Zlínský kraj	Zlín	Hostišová	0	86,51
Zlínský kraj	Zlín	Hřivínův Újezd	0	69,55
Zlínský kraj	Zlín	Hvozdná	0	93,5
Zlínský kraj	Zlín	Kašava	0	13,8
Zlínský kraj	Zlín	Lhota	0	74,83
Zlínský kraj	Zlín	Lípa	0	44,59
Zlínský kraj	Zlín	Lukov	0	98,24
Zlínský kraj	Zlín	Lukoveček	0	1,05
Zlínský kraj	Zlín	Machová	0	100
Zlínský kraj	Zlín	Mysločovice	0	58,25
Zlínský kraj	Zlín	Ostrata	0	0,44
Zlínský kraj	Zlín	Racková	0	31,28
Zlínský kraj	Zlín	Sazovice	0	59,04
Zlínský kraj	Zlín	Tečovice	0	90,8
Zlínský kraj	Zlín	Velký Ořechov	0	61,72
Zlínský kraj	Zlín	ZLÍN	0	84,63
Zlínský kraj	Zlín	Želechovice nad Dřevnicí	0	56,89

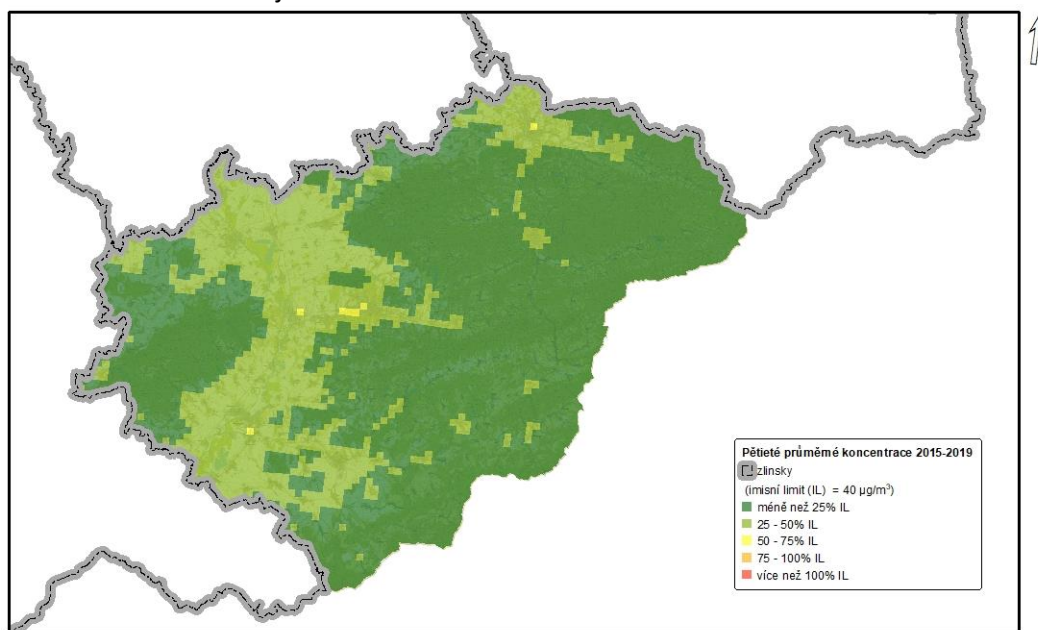
3 Popis imisní situace

3.1 Vymezení území se zhoršenou kvalitou ovzduší – pětileté průměrné koncentrace

Stávající imisní zatížení území bylo hodnoceno na základě § 11 odst. 6 zákona č. 201/2012 Sb.: „K posouzení, zda dochází k překročení některého z imisních limitů podle odstavce 5, se použije průměr hodnot koncentrací pro čtverec území o velikosti 1 km² vždy za předchozích 5 kalendářních let. Tyto hodnoty ministerstvo každoročně zveřejňuje pro všechny zóny a aglomerace způsobem umožňujícím dálkový přístup.“

Průměrné roční koncentrace škodliviny NO₂, stanovené jako 5-letý průměr za období let 2015-2019, se na území Zlínského kraje pohybují na úrovni 5-22,6 µg/m³, tedy na úrovni do cca 57 % imisního limitu 40 µg/m³. Imisní limit není dle tohoto způsobu hodnocení překročen v žádné části kraje. Průměrné roční koncentrace NO₂ jsou na většině území na úrovni do 50 % IL. Koncentrace na úrovni vyšší než 50 % imisního limitu se nacházejí na území Zlína a Valašského Meziříčí podél významných silničních tahů. Pro maximální hodinové koncentrace nejsou hodnoty takto stanoveny.

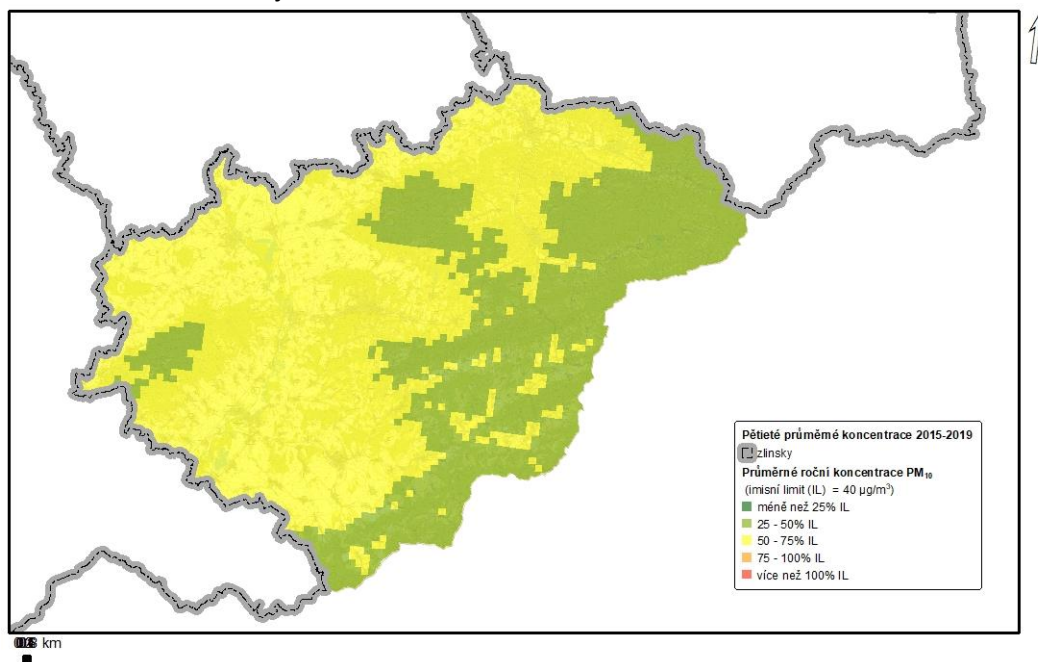
Obr. 1: Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace NO₂, území Zlínského kraje

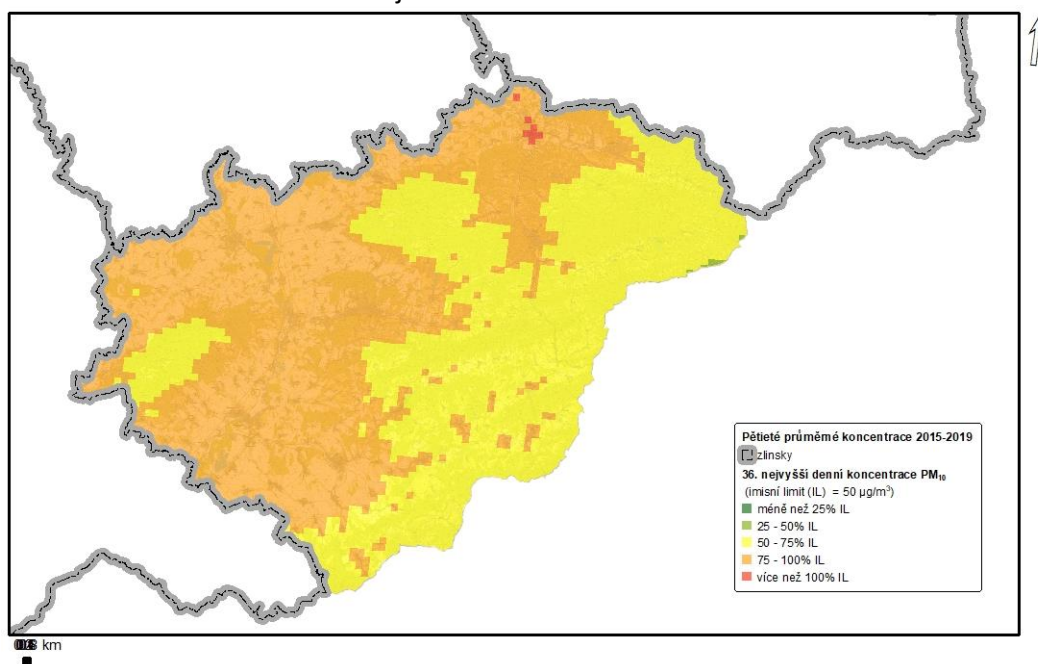
Průměrné roční koncentrace škodliviny PM₁₀, stanovené jako 5-letý průměr za období let 2015-2019, se na území Zlínského kraje pohybují na úrovni 14,2 – 27,4 µg/m³, tedy na úrovni do cca 69% imisního limitu 40 µg/m³. Imisní limit není dle tohoto způsobu hodnocení překročen v žádné části kraje. Průměrné roční koncentrace PM₁₀ jsou na většině území pod hranicí 50 % IL.

36. nejvyšší vypočtená průměrná denní koncentrace PM₁₀ dosahuje ve Zlínském kraji hodnot na úrovni 24,6 až 51,4 µg/m³. Dle stávajících platných imisních limitů by tato hodnota měla dosahovat hodnot nejvýše 50 µg/m³. Imisní limit pro průměrné denní koncentrace PM₁₀ je dle tohoto způsobu hodnocení v některých částech kraje překračován. Jedná se o lokality v okolí Valašského Meziříčí.

Obr. 2: Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace PM₁₀, území Zlínského kraje

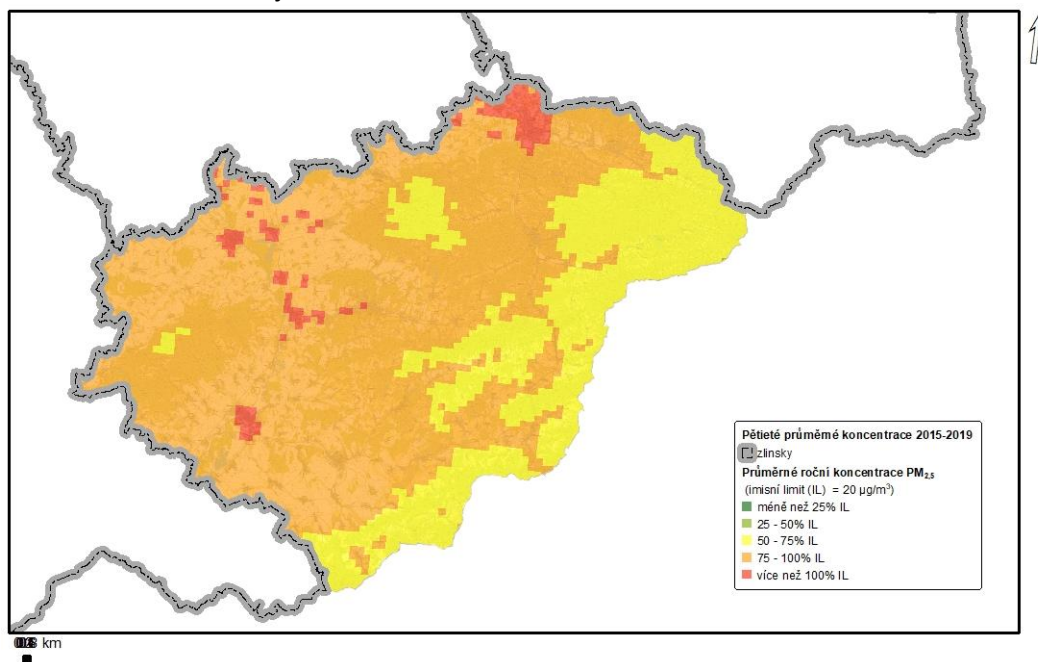

Obr. 3: Pětileté průměry 2015-2019, 36. nejvyšší denní koncentrace PM₁₀, území Zlínského kraje

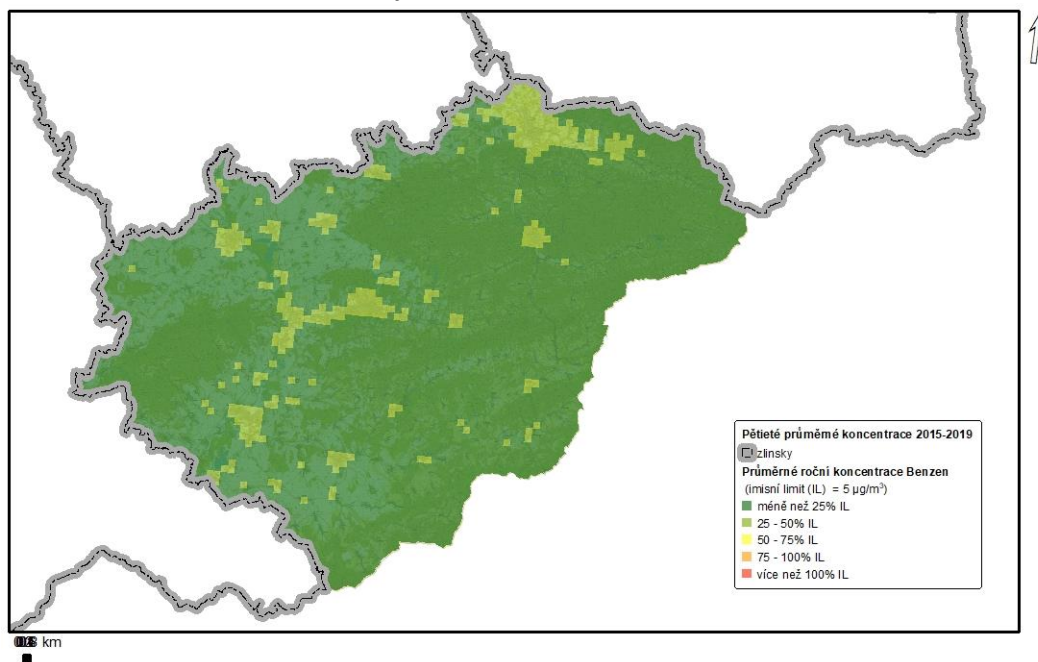
Průměrné roční koncentrace škodliviny PM_{2,5}, stanovené jako 5-letý průměr za období let 2015-2019, se na území Zlínského kraje pohybují na úrovni 10,5 – 21,8 µg/m³, tedy na úrovni do cca 109 % stávajícího imisičního limitu 20 µg/m³. Imisiční limit je dle tohoto způsobu hodnocení je překračován na části území kraje a to především ve Valašském Meziříčí, Otrokovicích, Kroměříži a Uherském Hradišti. Koncentrace na úrovni vyšší než 75 % imisičního limitu se vyskytují lokálně především v centrální části Zlínského kraje podél významných dopravních tahů. Imisiční limit 20 µg/m³ pro průměrné roční koncentrace PM_{2,5} je platný od 1.1.2020, do 31.12.2019 byl imisiční limit pro průměrné roční koncentrace PM_{2,5} na úrovni 25 µg/m³.

Obr. 4: Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace PM_{2,5}, území Zlínského kraje

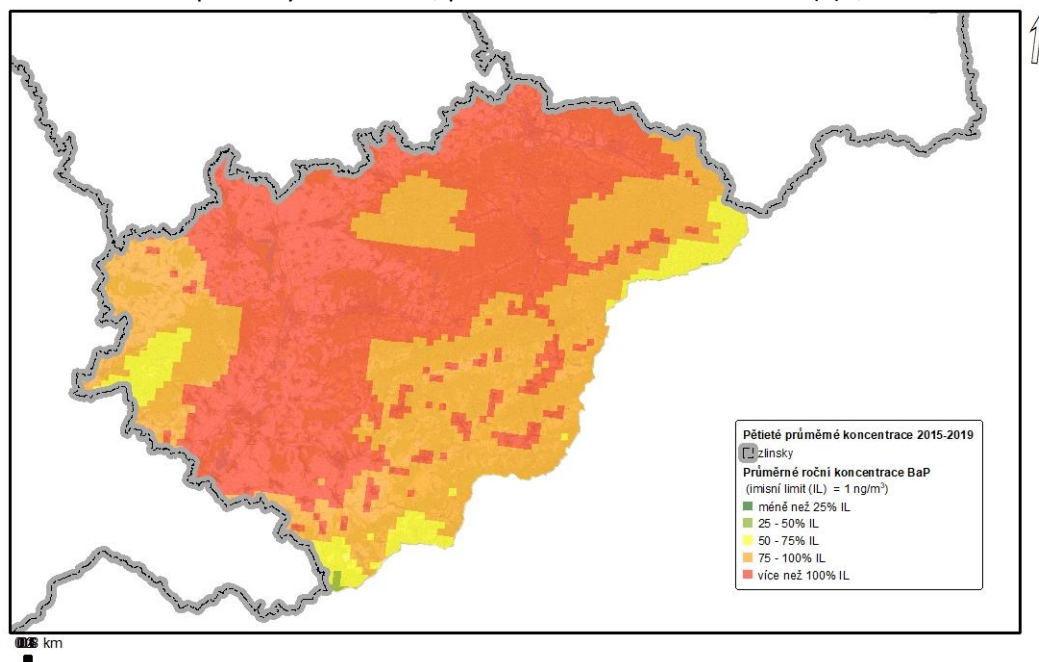
Průměrné roční koncentrace škodliviny benzen, stanovené jako 5-letý průměr za období let 2015-2019, se na území Zlínského kraje pohybují na úrovni 0,7 – 2,2 µg/m³, tedy na úrovni do 44 % imisního limitu 5 µg/m³. Imisní limit není dle tohoto způsobu hodnocení překročen v žádné části kraje. Průměrné roční koncentrace benzenu jsou na drtivé většině území pod hranicí 25 % IL.

Obr. 5: Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace benzenu, území Zlínského kraje

Průměrné roční koncentrace škodliviny B(a)P, stanovené jako 5-letý průměr za období let 2015-2019, se na území Zlínského kraje pohybují na úrovni 0,5 – 2,4 ng/m³, tedy na úrovni do 240 % imisního limitu 1 ng/m³. Imisní limit je dle tohoto způsobu hodnocení překročen na drtivé většině území Zlínského kraje.

Obr. 6 : Pětileté průměry 2015-2019, průměrné roční koncentrace B(a)P, území Zlínského kraje

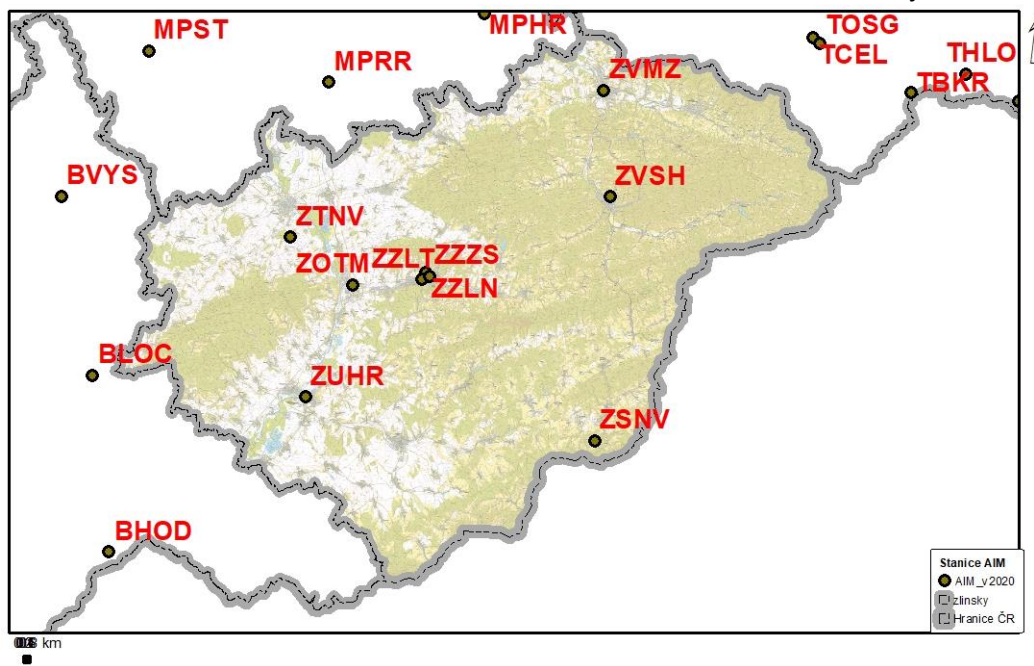
Maximální 8-hodinové průměrné koncentrace CO nejsou tímto způsobem vyhodnocovány. Imisní koncentrace sledovaných těžkých kovů se na území Zlínského kraje pohybují pod hranicí 25 % příslušných imisních limitů, a proto jejich vyhodnocení zde není podrobněji uvedeno.

Imisní zatížení území na základě dat Automatizovaného imisního monitoringu

Pro účely vyhodnocení kvality ovzduší na základě dat Automatizovaného imisního monitoringu (AIM) byly využity stanice imisního monitoringu nacházející se na území Zlínského kraje. Pro hodnocení imisního zatížení území kraje na základě dat AIM bylo zvoleno období let 2012-2019. Klasifikace jednotlivých stanic a typy provozovaných měřících programů jsou uvedeny v Tab.1. Umístění aktivních stanic automatizovaného imisního monitoringu v předmětném území je zobrazeno na Obr. 7.

Imisní koncentrace hodnocených znečišťujících látek naměřené na výše uvedených měřících stanicích jsou níže uvedeny tabelárně i graficky. Případy překročení imisních limitů jsou pro danou škodlivinu a rok v tabulkách graficky vyznačeny. Naměřené údaje jsou doplněny o průměrnou a střední hodnotu naměřených koncentrací.

Obr. 7: Umístění aktivních stanic AIM na území Zlínského kraje

Tab. 1: Základní údaje stanic AIM na území Zlínského kraje

Kód stanice	Název stanice	Typ stanice	Typ zóny	Charakter. zóny	Podkategorie	Reprezentativnost	Poznámka
ZKRM	Kroměříž	dopravní	městská	obytná	-	střední měřítko	neaktivní měřicí stanice, stanice vznikla 28.11.2018, stanice zanikla 31.10.2019
ZOTM	Otrokovice-město	dopravní	městská	obytná, prům., obchodní	-	okrskové měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla před rokem 2015
ZSNV	Štítná n.Vláří	pozaďová	venkovská	přírodní	regionální	oblastní měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla před rokem 2015
ZTNV	Těšnovice	pozaďová	venkovská	zemědělská	regionální	oblastní měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla 01.09.2015
ZUHR	Uherské Hradiště	dopravní	městská	obytná, obchodní	-	oblastní měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla před rokem 2015
ZVMZ	Valašské Meziříčí	pozaďová	městská	obytná	-	oblastní měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla před rokem 2015
ZVSH	Vsetín - hvězdárna	pozaďová	předměstská	obytná, přírodní	-	oblastní měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla před rokem 2015
ZZLN	Zlín	pozaďová	předměstská	obytná, přírodní	-	oblastní měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla před rokem 2015
ZZZS	Zlín - ZŠ Kvítkova	pozaďová	městská	obytná	-	okrskové měřítko	aktivní měřicí stanice, stanice vznikla 31.05.2017

Oxid dusičitý (NO₂) - pro průměrné roční koncentrace NO₂ je dle stávající legislativy stanoven imisní limit 40 µg/m³. Kromě imisního limitu pro průměrné roční koncentrace je pro znečišťující látku NO₂ stanoven imisní limit i pro krátkodobé koncentrace. Imisní limit pro maximální hodinové koncentrace je stanoven na úrovni 200 µg/m³ s přípustnou četností překročení 18 hodin za rok.

Tab. 2: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, průměrné roční koncentrace NO₂

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZOTM	Otrokovice-město	27.7	28.2	32.3	28.9	33.9	18.3	40	28.1	28.2
ZTNV	Těšnovice	-	9.5	9.1	9.0	7.8	7.2	40	8.5	9.0
ZUHR	Uherské Hradiště	33.6	28.7	30.1	30.4	26.6	23.5	40	29.3	30.1
ZZLN	Zlín	16.3	14.2	13.8	13.6	12.5	11.3	40	14.3	14.2
ZZZS	Zlín - ZŠ Kvítkova	-	-	-	22.2	19.2	15.5	40	19.0	19.2

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách µg/m³. Imisní limit pro průměrné roční koncentrace NO₂ je dle stávající legislativy na úrovni 40 µg/m³.

Tab. 3: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, 19. nejvyšší hodinové koncentrace NO₂

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZOTM	Otrokovice-město	90.1	81.9	106.2	125.1	114.4	70.4	200	97.4	93.7
ZTNV	Těšnovice	-	40.2	57.8	45.5	49.7	34.4	200	45.5	45.5
ZUHR	Uherské Hradiště	94.3	75.0	96.4	88.4	86.1	68.5	200	84.9	86.1
ZZLN	Zlín	71.2	56.4	78.4	62.4	67.7	49.5	200	65.4	65.6
ZZZS	Zlín - ZŠ Kvítkova	-	-	-	73.6	81.5	65.0	200	73.4	73.6

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách µg/m³. Imisní limit pro maximální hodinové koncentrace NO₂ je dle stávající legislativy na úrovni 200 µg/m³ s přípustnou četností překročení 18 hodin za rok.

Na území Zlínského kraje nedochází k překračování platných imisních limitů pro škodlivinu NO₂ ani na jedné stanici AIM.

Suspendované částice frakce PM₁₀ a PM_{2,5} - pro průměrné roční koncentrace PM₁₀ je stanoven imisní limit 40 µg/m³, pro průměrné roční koncentrace PM_{2,5} je dle stávající legislativy platné od 1.1.2020 stanoven imisní limit 20 µg/m³. Do 31.12.2019 byl imisní limit pro průměrné roční koncentrace PM_{2,5} na úrovni 25 µg/m³. Kromě imisního limitu pro průměrné roční koncentrace je pro znečišťující látku PM₁₀ stanoven imisní limit i pro krátkodobé koncentrace. Imisní limit pro průměrné denní koncentrace je stanoven na úrovni 50 µg/m³ s přípustnou četností překročení 35 dnů za rok.

Na základě níže uvedených dat lze konstatovat, že imisní limit pro průměrné roční koncentrace PM₁₀ byl překračován pouze do roku 2018. V letech 2019 a 2020 imisní limit překročen nebyl.

Tab. 4: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, průměrné roční koncentrace PM₁₀

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZOTM	Otrokovice-město	29.2	26.9	25.9	26.7	25.4	17.8	40	25.4	26.0
ZTNV	Těšnovice	-	21.0	22.9	26.3	19.4	17.3	40	21.4	21.0
ZUHR	Uherské Hradiště	29.0	28.7	31.6	31.5	25.4	21.8	40	29.5	29.4
ZVMZ	Valašské Meziříčí	-	27.2	30.8	30.8	22.7	19.6	40	26.2	27.2
ZVSH	Vsetín - hvězdárna	-	24.8	23.8	23.8	20.2	17.3	40	22.0	23.8
ZZLN	Zlín	22.5	23.8	26.8	26.0	21.0	17.7	40	24.3	24.3
ZZZS	Zlín - ZŠ Kvítkova	-	-	-	27.6	24.7	20.9	40	24.4	24.7

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách µg/m³. Imisní limit pro průměrné roční koncentrace PM₁₀ je dle stávající legislativy na úrovni 40 µg/m³.

Tab. 5: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, 36. nejvyšší denní koncentrace PM₁₀

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZOTM	Otrokovice-město	54.6	49.2	54.2	52.1	46.5	31.8	50	48.3	49.6
ZTNV	Těšnovice	-	38.0	48.3	47.3	34.5	30.6	50	39.7	38.0
ZUHR	Uherské Hradiště	47.4	52.1	64.0	55.7	44.2	37.2	50	52.0	52.1
ZVMZ	Valašské Meziříčí	-	47.2	67.9	56.9	40.5	34.0	50	49.3	47.2
ZVSH	Vsetín - hvězdárna	-	46.0	48.8	44.1	36.4	29.3	50	40.9	44.1
ZZLN	Zlín	37.9	40.8	57.5	44.3	35.9	31.2	50	42.8	41.0
ZZZS	Zlín - ZŠ Kvítkova	-	-	-	48.3	47.2	39.5	50	45.0	47.2

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Imisní limit pro průměrné denní koncentrace PM₁₀ je dle stávající legislativy na úrovni 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ s přípustnou četností překročení 35 dnů za rok.

Pro nejvyšší denní koncentrace PM₁₀ byl imisní limit v průběhu let překračován na většině měřicích stanic AIM. Nejčastěji v Uherském Hradišti a Otrokovicích. Méně často pak na Zlínských měřicích stanicích. V letech 2019 a 2020 nebyl překročen imisní limit na žádné měřicí stanici.

Tab. 6: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, četnost překročení imisního limitu pro denní koncentrace PM₁₀

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZOTM	Otrokovice-město	42	34	43	39	26	4	35	31	34
ZTNV	Těšnovice	-	16	32	28	13	4	35	19	16
ZUHR	Uherské Hradiště	30	39	59	52	26	12	35	40	39
ZVMZ	Valašské Meziříčí	-	32	59	48	16	12	35	33	32
ZVSH	Vsetín - hvězdárna	-	29	35	21	10	4	35	20	21
ZZLN	Zlín	15	22	47	25	15	5	35	23	22
ZZZS	Zlín - ZŠ Kvítkova	-	-	-	33	29	18	35	27	29

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách den/rok. Imisní limit pro průměrné denní koncentrace PM₁₀ je dle stávající legislativy na úrovni 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ s přípustnou četností překročení 35 dnů za rok.

Pro nejvyšší denní koncentrace PM₁₀ byl imisní limit v průběhu let překračován na většině měřicích stanic AIM. Nejčastěji v Uherském Hradišti a Otrokovicích. Méně často pak na Zlínských měřicích stanicích. V letech 2019 a 2020 nebyl překročen imisní limit na žádné měřicí stanici.

Tab. 7: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, průměrné roční koncentrace PM_{2,5}

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZOTM	Otrokovice-město	25.0	23.0	22.4	22.5	20.6	14.4	20	21.5	22.5
ZTNV	Těšnovice	-	16.6	18.5	20.8	14.3	12.0	20	16.4	16.6
ZVMZ	Valašské Meziříčí	-	21.4	24.9	24.5	17.3	15.0	20	20.6	21.4
ZZLN	Zlín	-	19.6	21.2	21.6	16.2	13.0	20	19.3	20.4
ZZZS	Zlín - ZŠ Kvítkova	-	-	-	21.8	19.0	16.6	20	19.1	19.0

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Imisní limit pro průměrné roční koncentrace PM_{2,5} je dle stávající legislativy platné od 1.1.2020 na úrovni 20 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Do 31.12.2019 byl imisní limit pro průměrné roční koncentrace PM_{2,5} na úrovni 25 $\mu\text{g}/\text{m}^3$.

Nejvyšší průměrné roční koncentrace PM_{2,5} byly za poslední roky překročeny na drtivě většině měřicích stanic AIM a to v průběhu většiny sledovaných let. Pouze v roce 2020 nedošlo k překračování imisního limitu na žádné měřicí stanici.

Benzen – pro znečišťující látku benzen je stávající legislativou stanoven imisní limit pro průměrné roční koncentrace benzenu v ovzduší, a to na úrovni 5 $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Koncentrace benzenu se zde drží v okolí dolní meze pro posuzování.

Tab. 8: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, průměrné roční koncentrace benzenu

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZVMZ	Valašské Meziříčí	-	-	2.5	2.4	2.1	1.9	5	2.2	2.3
ZZLN	Zlín	1.8	1.3	1.8	-	1.2	1.0	5	1.5	1.5

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách $\mu\text{g}/\text{m}^3$. Imisní limit pro průměrné roční koncentrace benzenu je dle stávající legislativy na úrovni $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Na žádné měřicí stanici nedochází k překročení imisního limitu pro průměrné roční koncentrace benzenu.

Benzo(a)pyren – benzo(a)pyren je legislativním zástupcem polyaromatických uhlovodíků (PAU), pro který je stanoven imisní limit pro průměrné roční koncentrace na úrovni $1 \text{ ng}/\text{m}^3$.

Tab. 9: Naměřené hodnoty na vybraných stanicích AIM, průměrné roční koncentrace B(a)P

Kód stanice	Název stanice	2015	2016	2017	2018	2019	2020	limit	průměr	median
ZTNV	Těšnovice	-	-	-	-	-	0.5	1	0.5	0.5
ZVMZ	Valašské Meziříčí	2.9	2.2	2.8	2.2	2.1	1.6	1	2.4	2.2
ZZLN	Zlín	1.7	1.5	1.8	1.2	1.1	-	1	1.5	1.5

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou v jednotkách ng/m^3 . Imisní limit pro průměrné roční koncentrace B(a)P je dle stávající legislativy na úrovni $1 \text{ ng}/\text{m}^3$.

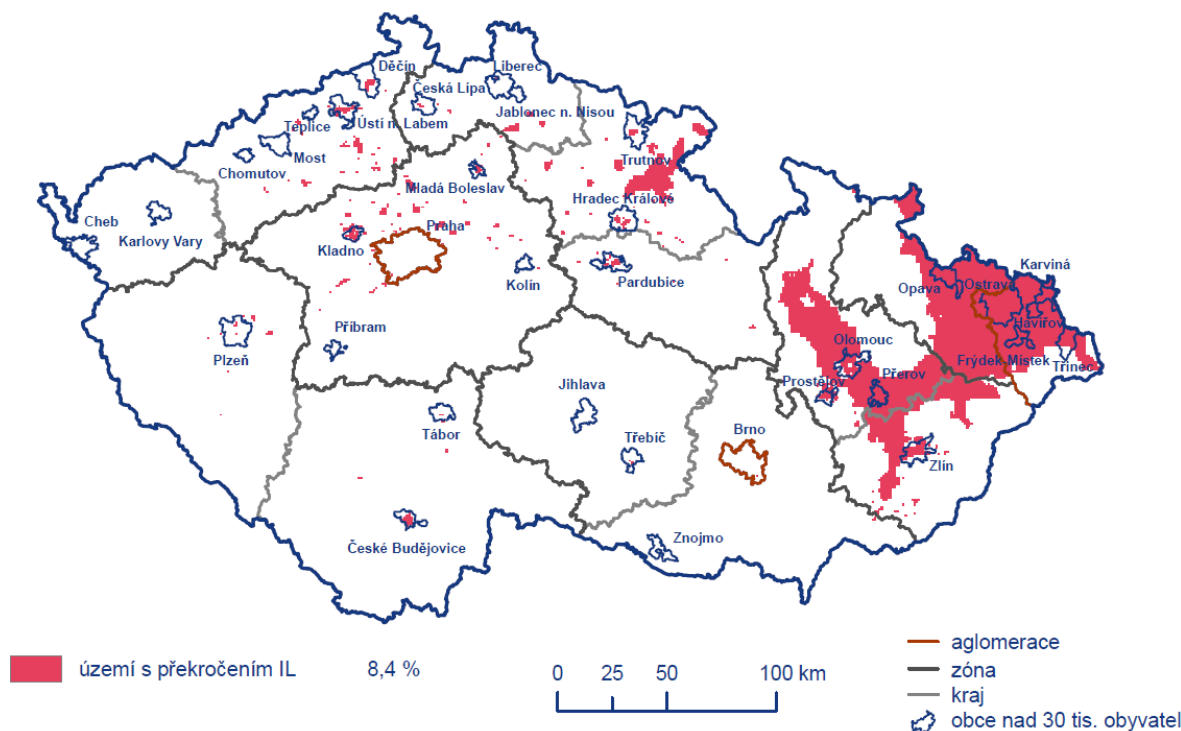
K překračování platného imisního limitu $1 \text{ ng}/\text{m}^3$ dochází pravidelně na drtivé většině měřících stanic AIM. Výjimku tvoří měřicí stanice AIM v Těšnovicích, kde překračování limitních hodnot nebylo naměřeno.

Oblasti s překročením imisního limitu

Zákon o ochraně ovzduší stanovuje imisní limity pro vybrané znečišťující látky bez dalšího rozlišení na imisní a cílové imisní limity. ČHMÚ ve svých ročenkách pravidelně vymezuje oblasti s překročením imisních limitů hromadně pro všechny znečišťující látky, které jsou sledovány z hlediska ochrany lidského zdraví. Mapa oblastí s překročením alespoň jednoho imisního limitu bez zahrnutí ozonu podává ucelenou informaci o kvalitě ovzduší na území ČR.

V roce 2019 bylo jako oblast s překročením imisních limitů vymezeno 8,4 % území ČR, kde žije přibližně 27,5 % obyvatel. Na území Zlínského kraje se jedná o 38 % území. Vymezení oblastí se zhoršenou kvalitou ovzduší za rok 2019 na území Zlínského kraje je způsobeno především nadlimitními průměrnými ročními koncentracemi B(a)P, PM_{10} a $\text{PM}_{2,5}$.

Obr. 8: Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu, rok 2019

Zdroj: ČHMÚ, Grafická ročenka 2019

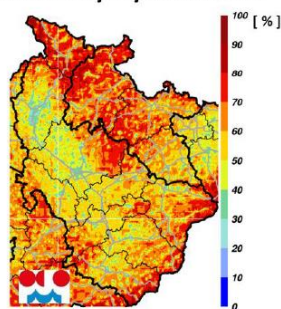
3.2 Analýza příčin překročení imisního limitu

3.2.1 B(a)P

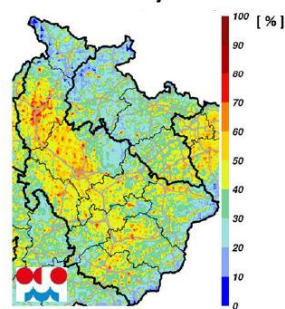
V obydlených oblastech dominují imisnímu příspěvku benzo(a)pyrenu emise z lokálního vytápění. Na Obr. 9 jsou zobrazeny příspěvky mobilních zdrojů (silniční doprava) a lokální vytápění k průměrné roční koncentraci benzo(a)pyrenu. Jejich podíl na průměrné roční koncentraci benzo(a)pyrenu přesáhnul 10 %, nebo jejichž příspěvek k roční průměrné koncentraci přesáhnul 10 % imisního limitu. Z výsledků je zřejmé, že naprosto dominantním je lokální vytápění domácností. Vliv dopravy je omezen na okolí významných komunikací. Viz následující obrázky:

Obr. 9: Příspěvek sekundárních částic a primárních částic ze zahraničí, resp. primárních částic z českých zdrojů k ročnímu průměru B(a)P - zóna CZ07

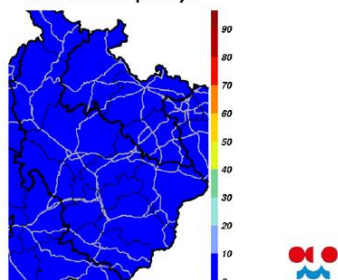
B[a]P - příspěvek k ročnímu průměru zahraniční zdroje - zjevně SYMOS

B[a]P - příspěvek k ročnímu průměru české zdroje

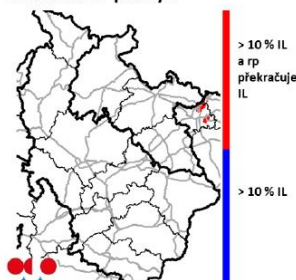

B[a]P - příspěvek k ročnímu průměru REZZO 1 a 2 - průmysl

[%]

B[a]P - oblasti s příspěvkem > 10 % IL REZZO 1 a 2 - průmysl

Znečištění ovzduší benzo[a]pyrenem patří k hlavním problémům kvality ovzduší ve Zlínském kraji. Do ovzduší se tato škodlivina dostává především z lokálního vytápění domácností, které se na celkových emisích benzo[a]pyrenu v celorepublikovém měřítku podílí více než 98 %. Necelé 2 % emisí pochází z dopravy a z průmyslových zdrojů. Hlavní příčinou vysokého podílu emisí z lokálního vytápění domácností je spalování pevných paliv, především uhlí, v kotlích starších typů (odhořivací, prohořivací).

Koncentrace benzo[a]pyrenu vykazují výrazný roční chod s maximy v zimním období, které souvisejí zejména s emisemi ze sezónních antropogenních zdrojů – z lokálních topenišť a se zhoršenými rozptylovými podmínkami. Na základě porovnání měsíčních průměrů koncentrací B(a)P s desetiletým průměrem (2010–2019) lze říci, že průměrné měsíční koncentrace na městských a předměstských pozadových stanicích byly nižší ve všech měsících roku. Na hodnotu roční průměrné koncentrace B(a)P, která má stanovený imisní limit, mají největší vliv úrovně koncentrací v měsících během chladného období roku, zatímco v letních měsících jsou na pozadových stanicích koncentrace B(a)P minimální. Výrazný pokles koncentrací B(a)P (téměř o $3,2 \text{ ng.m}^{-3}$ na městských a předměstských pozadových stanicích) byl zaznamenán v únoru, díky velmi atypickým meteorologickým podmínkám v tomto měsíci. Tento měsíc byl z pohledu vlivu meteorologických podmínek velmi neobvyklý: převažovaly dobré rozptylové podmínky, mimořádně nadprůměrné teploty a nadnormální výskyt srážek, tj. kombinace tří zásadních faktorů silně snižující úroveň polutantů v ovzduší. Výrazně nižší měsíční koncentrace B(a)P oproti dlouhodobému průměru byly zaznamenány i v měsících lednu ($1,5 \text{ ng.m}^{-3}$), říjnu ($0,9 \text{ ng.m}^{-3}$) a listopadu ($1,3 \text{ ng.m}^{-3}$). Měsíční koncentrace B(a)P v prosinci na pozadových stanicích byla nižší pouze o $0,3 \text{ ng.m}^{-3}$.

Pro nápravu této situace bylo vyhlášeno několik fází tzv. Kotlíkových dotací, které byly na území Zlínského kraje hojně využívány.

Hlavním cílem „kotlíkových dotací“ bylo a nadále je snížení množství emisí z domácích topenišť ve Zlínském kraji prostřednictvím plánované výměny kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním – starých nevyhovujících kotlů na pevná paliva horší než 3. emisní třídy dle EN 303-5 (tj. kotlů 1., 2. a případně neznámé třídy). Zprostředkovaně bude mít projekt pozitivní dopad na zlepšení kvality životního prostředí, kvality života obyvatel a snížení nemocí souvisejících s kvalitou ovzduší.

Předmětem podpory přidělované konečným uživatelům – fyzickým osobám bude výměna kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním za:

- tepelné čerpadlo
- automatický nebo ruční kotel výhradně na biomasu
- plynový kondenzační kotel

Výčet podporovaných zařízení bude uveden v seznamu výrobků a technologií, který je k tomuto účelu veden Státním fondem životního prostředí ČR (SFŽP ČR) na webové adrese <https://svt.sfzp.cz/>.

V domácích zastaralých kotlích na tuhá paliva s ručním přikládáním lidé často spalují necertifikovaná, resp. nekvalitní paliva, příp. domovní odpad. Automatické podavače moderních kotlů na biomasu splňujících směrnici o ekodesignu optimalizují množství a způsob využití pevného paliva zejména proto, že eliminují druh používaného paliva a díky samostatnému a průběžnému zásobování vzniká i menší množství tuhých znečišťujících látek, neboť většina těchto látek je generována právě při zahájení procesu spalování.

Projekt je plně v souladu s cíli Prioritní osy 2 Operačního programu Životní prostředí, resp. specifickým cílem 2.1, se zákonem č. 201/2012 o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů i s regionálními koncepčními dokumenty.

Dalším významným vlivem, kromě vlastního kotle, který může významným způsobem ovlivnit znečištění ovzduší škodlivinou B(a)P je způsob spalování fosilních paliv, především dřeva.

Čerstvé dřevo je různě mokré podle toho, ve kterém ročním období byl strom pokácen (v zimě je sušší). Pokud se jedná o „živý“ strom (ne suška), je obsah vody v dřevní hmotě cca 35 až 60 %. Pro obsah 50 % to znamená, že pokud přiložíme do kamen jeden kilogram dřeva, dáme do ohniště půl kilogramu dřevní hmoty a půl litru vody. Protože voda nehoří, nejdříve se ohřeje a potom se začne v ohništi vypařovat, což spotřebuje část tepla a následkem je nižší teplota v ohništi a horší kvalita spalování. Pokud necháme sušit dřevo v dobře větraném dřevníku nebo venku pod přístřeškem, cca za jeden až dva roky klesne obsah vody pod 20 %. Dřevo s takovýmto obsahem vlhkosti již můžeme považovat za suché a vhodné pro spalování v kamnech či kotlích.

Obdobně tak případné spalování domovního odpadu, především plastů. Plasty mají být separovány, nikoliv spalovány. Domovní odpad v malých spalovacích zařízeních sice shoří, ale jen za cenu nadměrné produkce emisí celé škály znečišťujících látek. Při edukativní show „SMOKEMAN zasahuje“ bylo mnohokrát k hořícímu dřevu přidáno malé množství odpadu (např. PET láhev či linoleum). Tmavost kouře a jeho zápach jednoznačně hovořily o zhoršené kvalitě spalování. Naměřené koncentrace prachu byly přibližně deset až sto krát vyšší než při spalování suchého dřeva. Stejně tak dramaticky naroste množství polycyklických aromatických uhlovodíků (PAU) včetně prokazatelně karcinogenního B(a)P.

Odpadky obsahují rozumné množství energie, ale kvalitně se dají spálit pouze v zařízeních k tomu určených (spalovny), kde je spalovací proces řízen a spaliny jsou následně dostatečně vyčištěny.

V palivu hoří hořlavina, která je z převážné části tvořena uhlíkem a vodíkem. Hoření je doprovázeno uvolňováním energie, takže plamen a spaliny mají vysokou teplotu. Konstrukce kamen a kotlů umožňuje teplo z plamene a spalin použít pro vytápění obytných místností nebo ohřev otopné vody.

Pro kvalitní spálení jednoho kilogramu dřeva a uhlí je potřeba do kamen či kotle přivést přibližně 10 m³ vzduchu. Pokud se kyslík k hořlavině nedostane v potřebném množství, shoří hořlavina pouze částečně nebo vůbec. Tím se snižuje míra využití energie paliva a také se zvyšuje produkce znečišťujících látek.

Jeden ze základních rozdílů mezi moderními automatickými kotli a starými prohořivacími kotli je ve více než řádově rozdílném množství paliva, které právě hoří ve spalovací komoře. Je to dáno rozdílným způsobem dopravy paliva. U prohořivacího kotle je celá dávka paliva pro jednu spalovací periodu (několik hodin) přiložena najednou do spalovací komory (desítky kg paliva). U automatického kotle je palivo do spalovací komory dopravováno postupně (perioda dopravy je v desítkách sekund) a množství paliva ve spalovací komoře je o dva řády menší (stovky gramů) než u prohořivacího kotle. Palivo dopravené do ohniště prochází těmito fázemi: ohřev, usušení (odpaří se voda), uvolnění prchavé hořlaviny (plamen) a hoření odplyněného zbytku (uhlík – koks, dřevěné uhlí). Tyto fáze se různě překrývají, ale se zvětšující se dávkou paliva dochází k zvýraznění přechodu jednotlivých fází, takže kvalita spalování je u prohořivacích kotlů výrazně horší než u kotlů automatických. Pokud bude palivo do prohořivacího kotle přikládáno častěji po menších dávkách a k hořlavině se dostane dostatek vzduchu (nedusit), bude kvalita spalování lepší.

Ne nepodstatný vliv na znečištění ovzduší B(a)P má taktéž automobilová doprava, především při nižších rychlostech jízdy ve městech. Proto v rámci akčních plánů doporučujeme proměřit imisní zátěž B(a)P krátkodobými měřeními ve městech a to především v případech, kde jsou v přípravě anebo před realizací významné dopravní stavby. Po realizaci těchto staveb pak doporučujeme proměřit účinnost těchto dopravních opatření.

3.2.2 Suspendované částice

Problematika a nejistota spojená s určením podílů zahraničních a českých zdrojů na koncentraci suspendovaných částic byla rozebrána v souhrnu PZKO pro Českou republiku. Vzhledem k tomu, že stanovení podílu českých a zahraničních zdrojů na celkové koncentraci sekundárních částic je při použitém přístupu zatíženo poměrně značnou nejistotou, jsou tyto výsledky prezentovány pouze formou celorepublikových map v souhrnu PZKO pro Českou republiku a v textu k jednotlivým zónám a aglomeracím jsou slovně komentovány.

Z modelových výpočtů vyplývá, že relativní podíl primárních částic ze zahraničních zdrojů na ročním průměru pozadových koncentrací PM₁₀ se na většině území zóny Střední Morava pohybuje mezi 10 a 20 %.

Dále z modelových výpočtů plyne, že relativní podíl **sekundárních anorganických částic** z českých i zahraničních zdrojů na ročním průměru pozadových koncentrací PM₁₀ je na většině území zóny Střední Morava lehce nadpoloviční a v městských oblastech mezi 40–50 %. Podíl sekundárních částic na ročním průměru PM_{2,5} má stejné rozložení a je cca o 10 % vyšší.

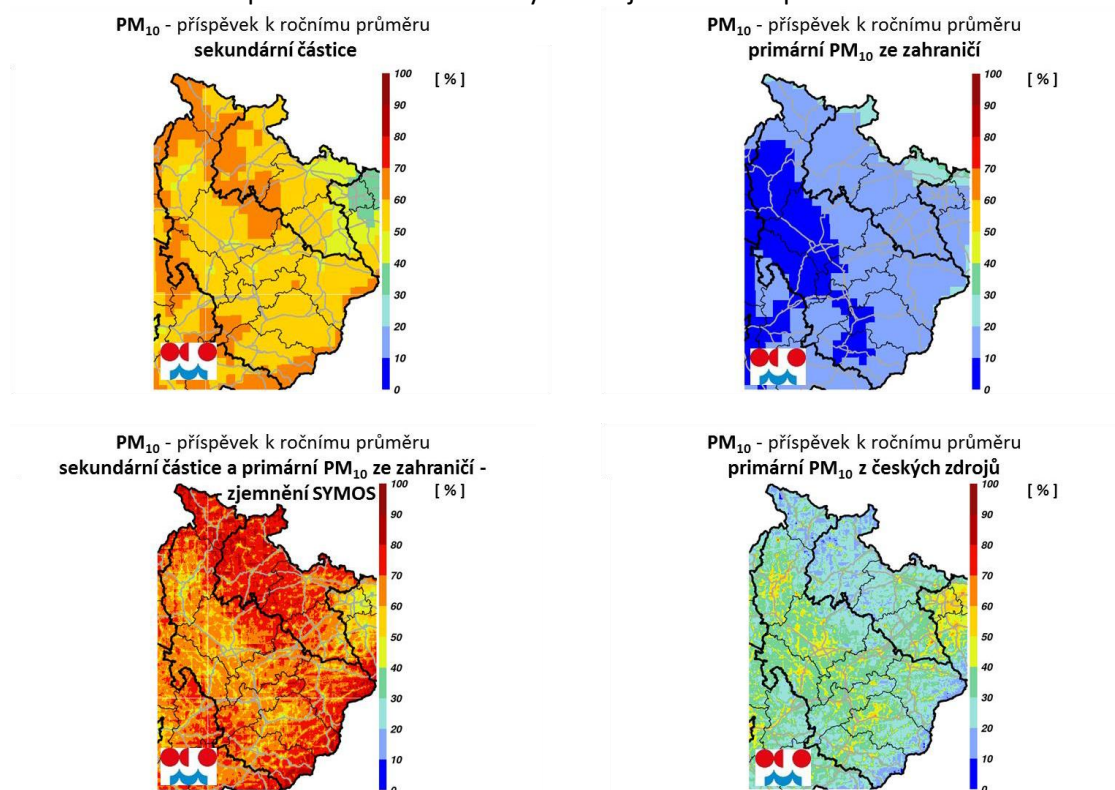
Příspěvky primárních částic z jednotlivých kategorií českých zdrojů k průměrné roční koncentraci PM₁₀ jsou následující:

Z výsledků je zřejmé, že z pohledu emisí primárních částic PM₁₀ jsou nejvýznamnějšími kategoriemi lokální vytápění domácností a silniční doprava. Tam, kde příspěvek primárních částic PM₁₀ z kategorie REZZO 1 a 2 přesáhnul 10 % imisního limitu pro roční průměr PM₁₀, byly identifikovány jednotlivé významné bodové zdroje. Za významné byly označeny takové zdroje, jejichž relativní podíl na celkovém příspěvku kategorie REZZO 1 a 2 překročil 4 % alespoň ve čtyřech referenčních bodech sítě 0,5 x 0,5 km. Fakticky se tedy jedná o příspěvek nad 0,4 % ročního imisního limitu PM₁₀, tj. 0,16 μg.m⁻³.

Kromě omezení primárních emisí PM₁₀ z lokálního vytápění a dopravy bude třeba pro dosažení denního imisního limitu pro PM₁₀ zaměřit pozornost také na omezení koncentrací sekundárních částic a transportu znečištění ze severněji položených oblastí.

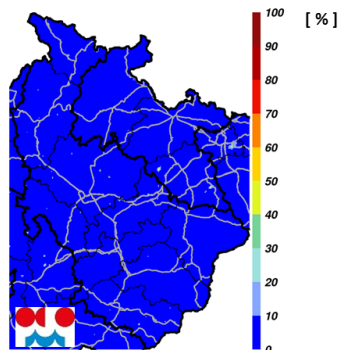
Modelové vstupy nezahrnovaly emise ze zemědělské půdy ohrožené větrnou erozí, jelikož emise z větrné eroze nejsou součástí emisní inventury. Zóna Střední Morava patří v tomto ohledu k ohroženým oblastem České republiky. Na základě odborných studií je možné dovozovat, že v Zóně Střední Morava může mít větrná eroze vliv na kvalitu ovzduší pouze v lokálním měřítku a jen při velmi nepříznivých povětrnostních podmínkách. K překročení denního imisního limitu pro PM₁₀ může jejím vlivem docházet teoreticky jen ve spodních jednotkách případů.

Obr. 10: Příspěvek sekundárních částic a primárních částic ze zahraničí, resp. primárních částic z českých zdrojů k ročnímu průměru PM₁₀ - zóna CZ07

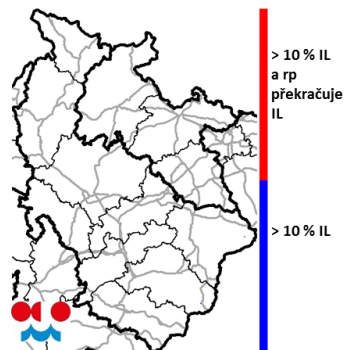

Obr. 11: Příspěvek primárních částic z českých zdrojů (průmysl a silniční doprava) k ročnímu průměru PM10 – zóna CZ07

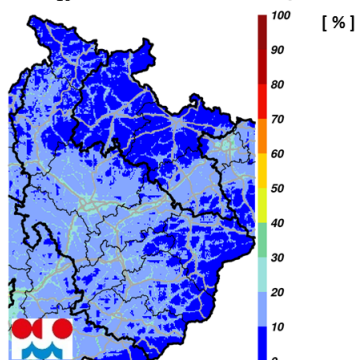
PM₁₀ - příspěvek k ročnímu průměru primární PM₁₀ z REZZO 1 a 2 - průmysl

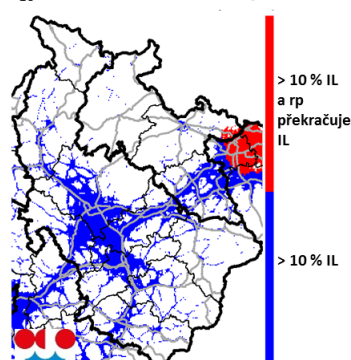
PM₁₀ - oblasti s příspěvkem > 10 % IL primární PM₁₀ z REZZO 1 a 2 - průmysl

PM₁₀ - příspěvek k ročnímu průměru primární PM₁₀ z REZZO 4 - silniční doprava

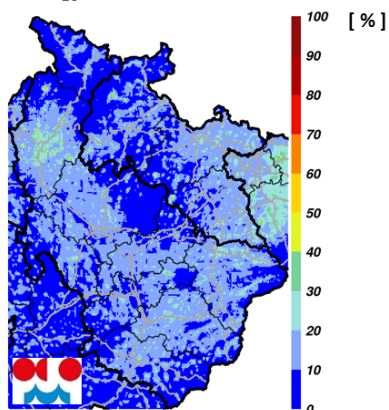

PM₁₀ - oblasti s příspěvkem > 10 % IL primární PM₁₀ z REZZO 4 - silniční doprava

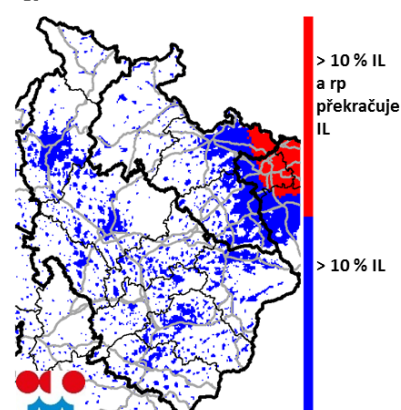

Obr. 12: Příspěvek primárních částic z českého lokálního vytápění k ročnímu průměru PM10 – zóna CZ07

PM₁₀ - příspěvek k ročnímu průměru primární PM₁₀ z REZZO 3 - lokální vytápění

PM₁₀ - oblasti s příspěvkem > 10 % IL primární PM₁₀ z REZZO 3 - lokální vytápění

Z výsledků provedené analýzy vyplynulo, že žádný z vyjmenovaných zdrojů znečišťování ovzduší nebyl na území Zlínského kraje klasifikován jako významný.¹

MŽP: Program zlepšování kvality ovzduší, zóna střední Morava CZ07, aktualizace 2020, ze dne 29.10.2020

PROGRAM (mzp.cz) [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7//cz/vestnik_mzp_2020/\\$FILE/SOTPR-Vestnik_rijen_2020_priloha-201029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7//cz/vestnik_mzp_2020/$FILE/SOTPR-Vestnik_rijen_2020_priloha-201029.pdf)

Na rozdíl od škodliviny B(a)P, má významný podíl na imisích suspendovaných částic především PM_{2,5} automobilová doprava. Doprava je označována jako jeden z nejvýznamnějších zdrojů znečištění ovzduší. Tento problém je navíc umocněn skutečností, že počty aut a počet ujetých kilometrů každým rokem vzrůstá a s nimi i tyto emise. Vzhledem k dominantnímu používání spalovacích motorů jsou ve výfukových plynech obsaženy značné množství plynných i pevných škodlivin (PM). Ty zahrnují zejména velké množství částic nejjemnějších frakcí, obsahujících komplexní směs anorganických a organických sloučenin, z nichž řada vykazuje toxické, mutagenní nebo karcinogenní efekty. Tyto částice mohou po dlouhou dobu setrvávat v ovzduší, snadno vstupovat do respiračního traktu a poškozovat tak lidské zdraví.

Mezi nejzávažnější škodliviny emitované z dopravy s prokazatelnými negativními účinky na zdraví člověka, zejména ve velkých městech s intenzivní dopravou, patří emise PM vznikající při provozu motorových vozidel (spalování pohonných hmot, otěr pneumatik, brzdového a spojivového obložení, povrchu vozovek apod.). Nebezpečnost nespočívá jen v jejich mechanických vlastnostech, ale především v obsahu rizikových organických (polyaromatické uhlovodíky) nebo celé řady anorganických škodlivin jako jsou kovy.

Proto jako jedno ze základních opatření ke snížení imisní zátěže prachovými částicemi je výstavba nových komunikací a to především těch, které odvádějí automobilovou dopravu mimo zastavěné území obcí. Prokázat účinnost tohoto opatření lze rovněž na základě měření před realizací významné dopravní stavby a posléze po realizaci těchto staveb.

4 Cíle, nástroje a opatření Akčního plánu

Mezi cíle Akčního plánu jsou zahrnuty především takové, jejichž naplnění může Zlínský kraj či města či obce ve Zlínském kraji v rámci svých částečných či plných kompetencí ovlivnit aplikací vhodných nástrojů a nebo realizací vhodných opatření (např. výstavba dopravní či energetické infrastruktury, podpora energetických úspor, stanovení podmínek rozvoje pro zdroje znečišťování, integrace systému hromadné dopravy osob s důrazem na snížení dopadů individuální automobilové dopravy, omezení spalování některých paliv nebo spalování rostlinných zbytků, výchovné a vzdělávací působení).

¹ MŽP: Program zlepšování kvality ovzduší, zóna střední Morava CZ07, aktualizace 2020, ze dne 29.10.2020

[PROGRAM \(mzp.cz\) https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7//cz/vestnik_mzp_2020/\\$FILE/SOTPR-Vestnik_rijen_2020_priloha-201029.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7//cz/vestnik_mzp_2020/$FILE/SOTPR-Vestnik_rijen_2020_priloha-201029.pdf)

4.1 Nástroje Akčního plánu

Nástroje a opatření jsou členěny následujícím způsobem:

Normativní nástroje a opatření se opírají o právním předpisem stanovený limit, standard, zákaz či příkaz, jehož dodržování je kontrolováno a nedodržování sankcionováno.

Ekonomické nástroje a opatření jsou založeny na ekonomickém zvýhodnění činností nebo produktů žádoucích a ekonomickém znevýhodnění činností nebo produktů nežádoucích.

Organizační nástroje a opatření jsou založeny na změně vztahů mezi subjekty anebo činnostmi. I když jejich aplikace může vyvolat ekonomické dopady, liší se od ekonomických nástrojů právě primárním důrazem na změnu vztahů (ekonomické nástroje změnu vztahů mohou vyvolat, ale nemusí).

Informační nástroje a opatření jsou aplikovány v oblasti získávání, zpracovávání a předávání informací.

4.2 Seznam nástrojů a opatření

Prioritní opatření v působnosti Zlínského kraje	31
A. Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší.....	31
A.1 Finanční podpora	31
A.2 Obměna spalovacích stacionárních zdrojů provozovaných v objektech, které spravuje kraj z titulu vlastnického či jiného majetkového práva.....	32
B. Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby správného paliva.....	32
B.1 Osvěta formou nejméně 3 edukativních vystoupení "SMOKEMAN ZASAHUJE" ve vybraných okresních městech	33
B.2 Osvěta formou distribuce příručky "Jak správně topit a ušetřit".....	33
B.3 Osvěta v rámci aktualizace webu Zlínského kraje.....	34
B.4 Osvěta pomocí navázání spolupráce se Společenstvím kominíků ČR.....	34
B.5 Metodická pomoc při tvorbě časových plánů.....	35
B.6 Porada pracovníků ochrany ovzduší a edukativní vystoupení autorizovaných osob	35
C. Snížení vlivu stávajících stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší - snižování fugitivních emisí a vykazovaných emisí.....	35
C.1 Prověření zdrojů identifikovaných v tabulce 76 PZKO 2020+	36
C.2 Aplikace vhodných nástrojů a opatření v rámci řízeních dle § 11 odst. 2.....	37

D. Generel dopravy Zlínského kraje a jeho specifické cíle vyplývající z akčního plánu podpory a mobility a souvisejících potřeb dopravní infrastruktury ve Zlínském kraji	37
D.1 Dokončit páteřní síť dálnic	38
D.2 Vytvářet podmínky pro bezmotorovou dopravu	38
D.3 Rozvíjet integrovaný systém veřejné dopravy	39
D.4 Vytvořit podmínky pro rychlou a kapacitní železniční síť	40
D.5 Rozvíjet atraktivní veřejnou hromadnou dopravu jako veřejnou službu	40
Opatření převážně v působnosti měst a obcí – doporučující opatření u kterých Zlínský kraj v případě žádosti metodicky povede implementaci opatření.....	41
E.1 Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší	41
E.2 Územní plánování a územní řízení, povolování staveb.....	41
E.3 Vyjádření k žádosti o vydání a změnu integrovaného povolení	42
E.4 Vyjádření v územním, stavebním a kolaudačním řízení a při posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska ochrany ovzduší	43
E.5 Částečné či úplné omezení vjezdu do některých městských částí, zpoplatněné parkování..	44
E.6 Zákaz spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi a určitých druhů paliv v malých zdrojích	45
E.7 Územní energetická koncepce	45
F. Ekonomické nástroje a opatření	46
F.1 Investice do úspor energie.....	46
F.2 Environmentálně šetrná veřejná doprava - Podpora zavádění a užívání vozidel s alternativním pohonem	46
G. Organizační nástroje a opatření.....	48
G.1 Opatření k omezení primárních emisí a reemise tuhých znečišťujících látek z liniových a plošných zdrojů	48
G.2 Rozvoj veřejné dopravy.....	50
G.3 Rehabilitace pěší a cyklistické dopravy, pěší zóny, zklidnění komunikací	52
H. Informační nástroje a opatření	53
H.1 Získávání a zpracovávání informací	53
I. Výchova a osvěta.....	55
J. Dobrovolné nástroje a opatření.....	56
J.1 Dobrovolné dohody s provozovateli zdrojů.....	56
K. Demonstrační projekty	57

Prioritní opatření v působnosti Zlínského kraje

Kód opatření: PZKO_2020_1 (označení podopatření A)

Název opatření: Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší

Cíl opatření a podpůrné informace: Cílem opatření je zajistit a kontrolovat, aby provozovatelé spalovacích zdrojů dodržovali požadavky zákona o ochraně ovzduší, zejména co se týče povinné instalace akumulčních nádrže, pravidelných technických kontrol, spalovaného paliva a instalace a provozu kotlů v souladu s pokyny výrobce a dodavatele a s přílohou č. 11 zákona o ochraně ovzduší.

Územní rozsah realizace opatření: Opatření je třeba realizovat v cílových obcích dle tab. č. 2 – č. 6.

Gesce: OÚ ORP, obce, kraj, MŽP

Komentář k opatření: Z hlediska kontrol spalovacích zdrojů za účelem dodržování zákona o ochraně ovzduší je příslušné orgány ORP (OÚ ORP). Z hlediska tohoto opatření je v časovém plánu Zlínského kraje zahrnuta finanční podpora za účelem výměny spalovacích zařízení. Na základě požadavků vyplývajících z § 17 odst. 1 písm. g) a z § 41 odst. 16 zákona o ochraně ovzduší musí provozované zdroje od 1. září 2022 splňovat parametry odpovídající nejméně 3. třídě dle normy ČSN EN 303-5. Toto opatření bude realizováno na celém území kraje formou dotačního titulu Program výměny zdrojů tepla v domácnostech Zlínského kraje III mediálně známého pod pojmem „Kotlíkové dotace 2022“ kdy sběr předžádostí započne v říjnu 2021. Aktuální dotační titul se bude zaměřovat na nízkopříjmové domácnosti, které dosáhnou až na 95% dotaci. Ostatní domácnosti si budou moci vyměnit kotel s dotací až 50% v rámci programu Nová zelená úsporám.

Podopatření realizovaná krajem:

Podopatření A1

Aktivita: Finanční podpora

Cíl: Poskytování dotací za účelem výměny kotlů I. a II. emisní třídy v rámci území Zlínského kraje. Tato dotace bude poskytována nízkopříjmovým domácnostem. Program výměny zdrojů tepla v domácnostech Zlínského kraje III

Dílní kroky:

Analýza situace v kraji – Zlínský kraj doposud realizoval tři programy výměny zdrojů tepla v domácnostech, v rámci kterých bylo realizováno a proplaceno 4 417 dílčích projektů v celkové výši 496 606 611 Kč. Na kotlíkové dotace 2021+ bude k dispozici minimálně 14 miliard korun, z toho 5,5 miliardy se rozdělí mezi nízkopříjmové domácnosti a 8,5 miliardy bude možné využít přes program Nová zelená úsporám.

Identifikace finančních zdrojů - V rámci projektu "Program výměny zdrojů tepla v domácnostech Zlínského kraje III" získal Zlínský kraj 166 493 776 Kč a z této dotace bude podpořeno min. dalších 1598 výměn starých zdrojů tepla na nové nízkoemisní zdroje tepla v domácnostech Zlínského kraje. Program výměny zdrojů tepla v domácnostech Zlínského kraje III byl navýšen o nevyčerpané prostředky z Programu výměny zdrojů tepla v domácnostech Zlínského kraje II a dále pak o prostředky z MŽP v rámci druhé vlny navýšení pro kraje v celkové výši o 17 580 572 Kč.

Schválení materiálu radou nebo zastupitelstvem Zlínského kraje –

Spuštění programu – Zahrnuje zveřejnění programu na úřední desce a jeho následnou propagaci formou medií a sociálních sítí (tisk, webové stránky kraje, letáky, brožury, plakáty v MHD ...)

Aktivní podpora pro zájemce o získání dotačního titulu – V rámci úřadu bude vyčleněno několik zaměstnanců poskytujících poradní a informační činnost v rámci podávání žádostí, pomoc při vyplnění žádosti apod.

Interní gesce: odbor strategického rozvoje kraje

Náklady, zdroje financování: Finanční zdroje kraje

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Podopatření A2

Aktivita: Obměna spalovacích stacionárních zdrojů provozovaných v objektech, které spravuje kraj z titulu vlastnického či jiného majetkového práva

Cíl: Zajistit, aby nemovitosti spravované krajem měly moderní technologie k vytápění vlastních prostor nebo alternativně pomáhala zajistit částečnou nebo úplnou energetickou soběstačnost objektu.

Dílčí kroky:

Analýza situace v kraji – Jednotlivé příspěvkové organizace zřizované krajem budou osloveny pro zjištění momentálního stavu. Budou upozorněni na možnost spolufinancování modernizace systémů pro získávání tepla a energie.

Identifikace finančních zdrojů – Hlavním zdrojem financí bude Státní fond životního prostředí (SFŽP)

Podávání žádostí – Bude vedena diskuze v rámci možných modernizací zařízení. Energetická agentura Zlínského kraje poskytne potřebnou součinnost při podávání žádostí o poskytnutí dotačního titulu.

Realizace modernizačních opatření

Interní gesce: Energetická agentura Zlínského kraje

Náklady, zdroje financování: Vlastní zdroje jednotlivých organizací, Finanční podpora státu prostřednictvím SFŽP

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Kód opatření: PZKO_2020_2 (označení podopatření B)

Název opatření: Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby správného paliva

Cíl opatření a podpůrné informace: Cílem opatření je zvýšit povědomí provozovatelů spalovacích stacionárních zdrojů, především na pevná paliva, o podílu těchto zdrojů na celkové úrovni znečištění ovzduší a faktorech, které ke zvýšenému znečišťování přispívají. Zároveň je cílem provozovatele motivovat k používání pouze kvalitních paliv k vytápění v souladu s pokyny výrobce

Územní rozsah realizace opatření: Opatření je třeba realizovat v cílových obcích dle tab. č. 2 – č. 6.

Gesce: obce, kraj

Komentář k opatření: Na základě tohoto opatření bude v rámci kraje realizována rozsáhlá osvětová kampaň. Tato kampaň bude zahrnovat informace o správném výběru paliva, správnému postupu při vytápění, podílu lokálního vytápění na celkovém znečištění ovzduší a svým charakterem bude motivovat lidi především finanční úsporou spojenou se správným způsobem vytápění. Kampaň bude dostupná jak online informacemi obsaženými na aktualizovaném webu krajského úřadu, dále informacemi obsaženými formou různých periodik, informačních brožurek a v neposlední řadě proběhne několik kontaktních kampaní ve vybraných městech Zlínského kraje.

Podopatření realizovaná krajem:

Podopatření B1

Aktivita: Osvěta formou nejméně 3 edukativních vystoupení „SMOKEMAN ZASAHUJE“ ve vybraných okresních městech

Cíl: Cílem vystoupení je zábavnou formou upozornit diváky na problematiku lokálního vytápění. Během vystoupení bude divákům vysvětleno, jak správně topit, jak je důležité vybrat a správně skladovat palivo, jaký vliv má špatná obsluha spalovacího zařízení na okolní ovzduší a jaké benefity (nejen finanční) jsou spojeny se správným vytápěním.

Dílčí kroky:

Analýza vhodných míst k realizaci – Budou vybrána minimálně 3 okresní města, ve kterých se uskuteční osvětová akce „SMOKEMAN“. Po dohodě s příslušnými orgány vybraných měst bude vytipováno datum možné realizace. O akci budou informováni nejbližší školská zařízení.

Identifikace finančních zdrojů – Finanční prostředky budou čerpány prostřednictvím programu LIFE, tento program financuje Opatření k lepšímu řízení v oblasti životního prostředí prostřednictvím rozsáhlých informačních kampaní a komunikačních aktivit, kdy lze využít finanční podporu až 55% (zdroj: web programu LIFE). Možná finanční spoluúčast obecních úřadů.

Realizace akce – Realizace proběhne před zahájením topné sezony na přelomu léta/podzimu 2022.

Interní gesce: odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s obecními úřady

Náklady, zdroje financování: Dotační titul vycházející z programu LIFE, popřípadě finanční zdroje kraje a obcí

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Podopatření B2

Aktivita: Osvěta formou distribuce příručky „Jak správně topit a ušetřit“

Cíl: Cílem je dostat informační příručky o správném vytápění dostat přímo k provozovatelům spalovacích zařízení. Příručka informuje čtenáře (provozovatele kotle) o zákazu spalování v kotlech nižší než 3. třídy po 1. září 2022. Stručně a zábavně informuje provozovatele jak správně topit aby bylo dosaženo co největší efektivity při vytápění (jak vybrat vhodné zařízení a jak jej udržovat, jak vybrat a skladovat palivo a v neposlední řadě jaké benefity to přináší).

Dílčí kroky:

Distribuce k provozovatelům spalovacích zařízení – MŽP poskytne informační příručky kraji, který je dále rozdělí mezi jednotlivé OÚ ORP. Následně budou prostřednictvím OÚ ORP distribuovány do jednotlivých obcí.

Interní gesce: odbor životního prostředí a zemědělství, OÚ ORP, obce

Náklady, zdroje financování: bez finančního podílu; materiál bude poskytnut ze strany MŽP

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Podopatření B3

Aktivita: Osvěta v rámci aktualizace webu Zlínského kraje

Cíl: Cílem je šířit informace o správném vytápění ve spalovacích zařízeních. Jedním ze způsobů jak tyto informace co nejvíce zpřístupnit mezi provozovatele je umístit informace obsažené v příručce na webové stránky Zlínského kraje. Příručka informuje čtenáře (provozovatele kotle) o zákazu spalování v kotlech nižší než 3. třídy po 1. září 2022. Stručně a zábavně informuje provozovatele jak správně topit aby bylo dosaženo co největší efektivity při vytápění (jak vybrat vhodné zařízení a jak je udržovat, jak vybrat a skladovat palivo a v neposlední řadě jaké benefity to přináší).

Dílčí kroky:

Zveřejnění v rámci aktualizace webu kraje – V rámci modernizace webu kraje bude zveřejněn obsah příručky „Jak správně topit a ušetřit“ a dalších informací týkajících se osvěty.

Interní gesce: odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s odborem informačních a komunikačních technologií

Náklady, zdroje financování: materiál bude poskytnut ze strany MŽP; finanční náklady na modernizaci webu v rámci finančních zdrojů kraje

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Podopatření B4

Aktivita: Osvěta pomocí navázání spolupráce se Společenským komisí ČR

Cíl: Cílem je šířit informace o správném vytápění ve spalovacích zařízeních. Jedním ze způsobů jak tyto informace co nejvíce zpřístupnit mezi provozovatele je jejich uveřejnění na webu společnosti komisí. Spolupráce zahrnuje zveřejnění databáze přímých kontaktů na osoby oprávněné v oboru komisí, přehled právních předpisů a v neposlední řadě odpovědi častých dotazů v rámci webu Společenského komisí ČR.

Dílčí kroky:

Oslovení Společenského komisí ČR

Interní gesce: odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci se Společenským komisí ČR

Náklady, zdroje financování: bez finančních nákladů

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Podopatření B5

Aktivita: Metodická pomoc při tvorbě časových plánů obcí

Cíl: Cílem je poskytnout metodickou pomoc při tvorbě časových plánů měst a obcí. V případě potřeby kraj poskytne konzultace jednotlivých opatření navrhovaných u samospráv.

Dílčí kroky:

Poskytnutí konzultace

Interní gesce: odbor životního prostředí a zemědělství ve spolupráci s ORP

Náklady, zdroje financování: bez finančních nákladů

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Podopatření B6

Aktivita: Porada pracovníků ochrany ovzduší a edukativní vystoupení autorizovaných osob

Cíl: Cílem je šířit informace o správném vytápění ve spalovacích zařízeních. Krajský úřad Zlínského kraje ve spolupráci s Krajským úřadem Olomouckého kraje realizuje v průběhu roku 2022 dvoudenní poradu pracovníků obcí s rozšířenou působností na téma ochrany ovzduší. V rámci této porady bude poskytnuta edukativní prezentace zástupců Společenstva kominíků ČR a dalších autorizovaných osob v oblasti ochrany ovzduší.

Dílčí kroky:

Oslovení Společenství kominíků ČR a jiných autorizovaných osob

Zaslání pozvánky na poradu pracovníků ochrany ovzduší

Realizace porady pracovníků ochrany ovzduší

Interní gesce: odbory životního prostředí a zemědělství (Krajský úřad Zlínského kraje a Krajský úřad Olomouckého kraje)

Náklady, zdroje financování: bez finančních nákladů

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Kód opatření: PZKO_2020_3 (označení podopatření C)

Název opatření: Snížení vlivu stávajících stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší – snižování fugitivních emisí a vykazovaných emisí

Cíl opatření a podpůrné informace: Cílem opatření je uložit v rámci povolení provozu emisní limity a technické podmínky provozu vedoucí ke snížení vykazovaných emisí. Cílem opatření je uložit dále odpovídající technické podmínky provozu k omezení fugitivních emisí suspendovaných částic u zdrojů znečišťování ovzduší a k omezení

resuspenze. Fugitivní emise volně unikají do ovzduší mimo definované výduchy (jedná se např. o úniky z volného prostranství, oken, hal nebo netěsností) a mají významný vliv na kvalitu vnějšího ovzduší v místě svého působení.

Územní rozsah realizace opatření: Opatření je třeba realizovat u vybraných zdrojů obsažených v tabulce č. 76 PZKO 2020+ ; dále bude realizace probíhat nad rámec stanovených zdrojů v tabulce č. 76 PZKO 2020+ u všech ostatních zdrojů v rámci řízení dle § 11 odst. 2 písm. b) c) a d) a § 13 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší posoudí-li krajský úřad, že by mohla být tato opatření aplikována

Gesce: krajský úřad

Komentář k opatření: V rámci opatření ke Snížení vlivu stávajících stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší a snižování fugitivních emisí a vykazovaných emisí má krajský úřad do 6 měsíců od zveřejnění PZKO 2020+ prověřit možnost aplikace opatření (a zjištění zda u daných provozovatelů jsou zastoupeny nejlepší dostupné techniky, dále jen „BAT“) u stávajících významných stacionárních zdrojů identifikovaných v tabulce č. 76 obsažené v PZKO 2020+. V případě, že bude zjištěno, že jsou naplněny podmínky pro zahájení řízení o změně provozu dle § 13 odst. 1 zákona o ochraně ovzduší, zahájí krajský úřad bezodkladně řízení o změně povolení provozu. V případě integrovaných povolení se využije postup dle § 18 odst. 2 písm. d) zákona o IPPC. Pro Zlínský kraj byly identifikovány tyto významné stacionární zdroje: SAKER spol. s r.o., o.z. ALUSAK a ZPS – SLÉVÁRNA, a.s. Oba zdroje podléhají integrovanému povolení a budou krajským úřadem prověřeny. Dále bude krajským úřadem nad rámec požadavků opatření PZKO_2020_3 prověřováno, zda lze omezit úroveň znečištění ovzduší a snižování fugitivních emisí a vykazovaných emisí i u jiných zdrojů v rámci řízení dle § 11 odst. 2 písm. b) c) a d) a § 13 odst. 2 zákona o ochraně ovzduší, posoudí-li krajský úřad, že takové opatření je vhodné aplikovat.

Podopatření realizovaná krajem:

Podopatření C1

Aktivita: Prověření zdrojů identifikovaných v tabulce 76 PZKO 2020+

Cíl: Cílem opatření je snížení vlivu stávajících stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší a snižování fugitivních emisí u významných stacionárních zdrojů na území Zlínského kraje (a dále zjištění zda u daných provozovatelů jsou zastoupeny BAT)

Dílčí kroky:

Prověření zdrojů

Zahájení řízení

Interní gesce: odbor životního prostředí a zemědělství

Náklady, zdroje financování: bez finančních nákladů

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Podopatření C2

Aktivita: Aplikace vhodných nástrojů a opatření v řízeních dle § 11 odst. 2

Cíl: Cílem opatření je snížení vlivu stávajících stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší a snižování fugitivních emisí u stávajících a budoucích zdrojů na území Zlínského kraje, které podléhají povolení provozu krajského úřadu. Posoudí-li krajský úřad, že takové opatření je vhodné aplikovat, lze využít formu technické podmínky k zamezení úniku fugitivních emisí a jejich resuspenze (zavírání oken, pravidelný úklid pracoviště, pravidelný úklid příjezdových komunikací a parkovišť, vypínání motorů nákladních aut při nakládce/vykládce, snížení pojezdové rychlosti v rámci podnikových areálů, omezení prašnosti ze stavební činnosti); dohodu o výsadbě izolační zeleně; aplikace zpřísněných emisních limitů

Dílčí kroky:

Posouzení možné aplikace vhodného nástroje

Aplikaci v rámci povolení provozu/závazného stanoviska o které je požádáno z podnětu provozovatele

Interní gesce: odbor životního prostředí a zemědělství

Náklady, zdroje financování: bez finančních nákladů

Termín splnění: dle časového plánu Zlínského kraje

Opatření, jež jsou realizována nad rámec PZKO:

Kód opatření: PZKO_2020_4 (označení podopatření D)

Název opatření: Generel dopravy Zlínského kraje (dále jen „GDZK“) a jeho specifické cíle vyplývající z akčního plánu podpory a mobility a souvisejících potřeb dopravní infrastruktury ve Zlínském kraji

Cíl opatření a podpůrné informace: Generel dopravy Zlínského kraje je základním rozvojovým dokumentem pro dopravní politiku a koncepcí v oblasti dopravy. (GDZK) V rámci hierarchie strategických dokumentů kraje v oblasti dopravy zaujímá GDZK vrcholnou pozici a zahrnuje tak veškeré koncepcí na rozvoj silniční i kolejové dopravy, ale také cyklistiky. Cílem je získat stabilní a plynulou dopravu na území Zlínského kraje a v neposlední řadě také podpora bezemisní dopravy v návaznosti na hromadnou dopravu.

Územní rozsah realizace opatření: Opatření bude realizováno na území Zlínského kraje s napojením na sousední kraje

Gesce: ŘSD ČR, ŘSZK, Zlínský kraj, obce, svazky obcí, Koordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje, dopravci

Komentář k opatření: Mezi hlavní specifické cíle patří 1) Dokončení kapacitní páteřní sítě dálnic, 2) Vytvářet podmínky pro bezmotorovou dopravu a dále pak 3) Rozvíjet integrovaný systém veřejné dopravy. Tyto specifické cíle zahrnují dílčí kroky ve formě plánovaných či již realizovaných projektů či aktivit. Následující podopatření vyplývají z GDZK.

Podopatření realizovaná krajem:

Podopatření D1

Aktivita: Dokončit páteřní sítě dálnic

Cíl: Zvýšit plynulost dopravy v kraji. Mezi další cíle je snížení nehodovosti a odklon tranzitní dopravy z obcí Zlínského kraje.

Dílčí kroky:

Dokončit Dálnici D49 v úseku Hulín-Fryšták-Lípa-Vizovice

Dokončit Dálnici D49 v úseku Vizovice-Pozděchov-Horní Lideč-hranice ČR/SR

Dokončit Dálnici D55 v úseku Otrokovice-Staré Město-Moravský písek

Interní gesce: ŘSD ČR ve spolupráci se Zlínským krajem, ŘSZK a obcemi

Náklady, zdroje financování: finanční zdroje náklady jsou součástí GDZK (25 – 30 mld. Kč)

Termín splnění: termín splnění dle GDZK (2022-2032)

Podopatření D2

Aktivita: Vytvářet podmínky pro bezmotorovou dopravu

Cíl: Hlavním cílem je podpora cyklistické dopravy jako nedílné součásti dopravního systému na úrovni dopravy do škol, do zaměstnání a za službami. Rozhodující snahou je vytvoření funkční sítě cyklistických tras v území propojující významná centra, přičemž jde zejména o upřesnění sítě dálkových a regionálně významných cyklotras definovaných v Koncepci rozvoje cyklistiky na území Zlínského kraje, jejich doplnění o významné místní trasy, stabilizaci jejich vedení v území, definování opatření nutných k jejich realizaci, a stanovení možností financování příprav projektové dokumentace, případně výstavby dálkových a významných regionálních cyklistických tras. (GDZK, návrhová část)

Z pohledu bezpečného parkování jízdních kol chybí u mnoha zastávek a nádraží systém B+R, využití úschoven kol v železničních stanicích je poměrně nízké. Návrhy opatření v oblasti cyklistické dopravy vychází jednak z cílů a opatření definovaných v národní a krajské strategii rozvoje cyklistické dopravy, dále jsou doplněny o návrhy dalších opatření, které podpoří rozvoj cyklistické dopravy ve Zlínském kraji. (GDZK, návrhová část)

Dílčí kroky:

Vybudovat páteřní cyklistické sítě ZK - Cílem opatření je vytvořit bezpečnou síť dálkových a regionálně významných cyklotras na území Zlínského kraje, kterou doplňují významné místní trasy zajišťující lepší dostupnost navazujícího území. (GDZK, návrhová část)

Propojit cyklistiku s ostatními druhy dopravy - Cílem opatření je propojení cyklistiky s VHD v oblasti denního dojíždění do práce a do škol. Je proto nutné zajistit ze strany měst a obcí přístupnost nástupišť a zejména možnost

odstavování jízdních kol v rámci systém Bike and Ride (B+R) na zastávkách a stanicích železniční, autobusové a MHD. (GDZK, návrhová část)

Realizovat doprovodnou cyklistickou infrastrukturu - Opatření se zaměřuje na instalaci informačních a naučných tabulí s detailními popisy atraktivit v území a instalaci odpočívek u cyklotras.

Opatření řeší zajištění doplňkových služeb pro cyklisty (půjčovny a úschovny kol, stojany, cykloboxy, servisní služby atd.). Umístění „servisních míst“ bude směřováno především ke stávajícím ubytovacím a stravovacím zařízením. Bude dbáno na výhodné umístění doprovodné infrastruktury s ohledem na terén, zastávky železniční dopravy apod. (GDZK, návrhová část)

Interní gesce: Zlínský kraj ve spolupráci s obcemi a svazky obcí

Náklady, zdroje financování: finanční náklady jsou součástí GDZK (stovky milionů Kč)

Termín splnění: termín splnění dle GDZK (do roku 2030)

Podopatření D3

Aktivita: Rozvíjet integrovaný systém veřejné dopravy

Cíl: Hlavním obsahem tohoto cíle je přenášet novinky z oblasti informačních technologií do zkvalitnění a zlepšování veřejné dopravy. Nejen pro uživatelskou přívětivost pro cestující, ale také zlepšování systémových podkladů pro objednatele a dopravce. (GDZK, návrhová část)

V tomto specifickém cíli se podrobněji věnujeme některým možnostem těchto moderních prvků do veřejné dopravy a v rámci rozvoje integrované dopravy Zlínského kraje. (GDZK, návrhová část)

Dílčí kroky:

Rozvíjet pokročilé informační systémy a odbavení cestujících - Mezi hlavní cíle patří snaha o snížení nákladů na distribuci jízdních dokladů, možnost implementace nových služeb a pokud možno i rozšíření počtu cestujících zjednodušením nákupu jízdenek nebo rozšířením portfolia služeb. V této oblasti je nutné analyzovat a rozvíjet především elektronické systémy odbavení. (GDZK, návrhová část)

Primárním cílem aplikací elektronického platebního systému je udržet, nejlépe však zvýšit zájem cestujících o veřejnou dopravu. Také podporuje optimalizaci nabízených veřejných služeb a jejich marketing za účelem přiblížení a zatraktivnění pro zákazníky, s cílem zlepšení kvality, zvýšení životní úrovně a atraktivity pro obyvatele a návštěvníky regionu. (GDZK, návrhová část)

Modernizovat řízení kvality a koordinace veřejné dopravy - Systémy řízení kvality a koordinace veřejné dopravy jejich vyhodnocování je důležité pro spolupráci jednotlivých druhů dopravy, ale i pro návaznosti na ostatní systémy dispečerského dohledu. Programové vybavení a systémy jsou popsány v Plánu dopravní obslužnosti území Zlínského kraje. Systémy, které tvoří základní pilíř řízení provozu, mohou být doplněny podpůrnými programy pro zajištění co možná nejvyšší míry zautomatizování procesů a poskytování komplexního přehledu. (GDZK, návrhová část)

Díky možnosti statistického zpracování dat o vytíženosti dopravních prostředků ze strany koordinátora systému veřejné dopravy, objednatelů či dopravců mohou tito aktéři lépe přizpůsobit provozní schéma potřebám cestujících. (GDZK, návrhová část)

Zlepšovat marketing a propagaci značky ID ZK

Interní gesce: Koordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje ve spolupráci se Zlínským krajem, obcemi, vlakovými a autobusovými dopravci

Náklady, zdroje financování: finanční náklady jsou součástí GDZK (vyšší desítky mil. Kč)

Termín splnění: termín splnění dle GDZK (roky 2030 – 2050)

Podopatření D4

Aktivita: Vytvořit podmínky pro rychlou a kapacitní železniční síť

Cíl: Hlavním cílem je zajistit atraktivní cestovní dobu samotné jízdy vlakem (alespoň na podobné úrovni jako IAD), nabídnout komfortní a rychlé železniční spojení s dostatečnými přípojnými vazbami v uzlech do všech směrů. Vhodnými a promyšlenými úpravami infrastruktury lze dosáhnout či se alespoň přiblížit konceptu ITJŘ, který nabízí snadno zapamatovatelný jízdní řád (odjezdy v pravidelných intervalech, například každou hodinu ve stejnou minutu) a krátké přestupy do různých (všech) směrů v uzlech, čímž vytváří síťový efekt. Taková spojení se celý den v pravidelném intervalu opakují a vytváří jednoduchý a uživatelsky přívětivý systém. (GDZK, implementační část)

Dílčí kroky:

Zvýšit rychlost a kapacitu stávajících tratí

Elektrizovat stávající tratě a připravit novostavby tratí

Zlepšit podmínky pro nákladní dopravu

Interní gesce: SŽ ve spolupráci se Zlínským krajem, obcemi a majiteli pozemků

Náklady, zdroje financování: finanční náklady jsou součástí GDZK (desítky mld. Kč)

Termín splnění: termín splnění dle GDZK (průběžně)

Podopatření D5

Aktivita: Rozvíjet atraktivní veřejnou hromadnou dopravu jako veřejnou službu

Cíl: Hlavním cílem je rozvíjet atraktivitu veřejné hromadné dopravy v kraji pomocí zlepšení kvality a integrace těchto služeb. (GDZK, implementační část)

Dílčí kroky:

Rozvíjet organizační, dopravní a tarifní systémy veřejné dopravy

Podporovat integraci veřejné hromadné dopravy s vysokými standardy kvality

Zavádět efektivní a provázaný koncept obsluhy všech druhů veřejné hromadné dopravy

Interní gesce: Koordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje ve spolupráci s dopravci

Náklady, zdroje financování: finanční náklady jsou součástí GDZK (desítky mil. Kč)

Termín splnění: termín splnění dle GDZK (průběžně)

Opatření převážně v působnosti měst a obcí – doporučující opatření, u kterých Zlínský kraj v případě žádosti metodicky povede implementaci opatření

E.1 Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší
Zdůvodnění Ověření provedení a výsledků kontroly technického stavu a provozu spalovacích stacionárních zdrojů na pevná paliva dle § 17 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ovzduší (ORP).
Aplikace Mapování zdrojů na pevná paliva na území ORP <ul style="list-style-type: none">• Výzva ke spolupráci obcím, případně dalším subjektům (NGOs) – spolupráce při mapování zdrojů na pevná paliva (před začátkem první topné sezóny nebo v jejím průběhu)• Vlastní místní šetření – mapování zdrojů na pevná paliva Ověření stavu zdrojů dle KTSP <ul style="list-style-type: none">• Kontrola ohlašovaných dokladů v databázi ISPOP u domů identifikovaných v Mapování zdrojů.• V případě chybějícího záznamu výzva k doložení dokladu o KTSP (dle § 17 odst. 1 písm. h) nebo vyžádání informací o zdroji dle § 17 odst. 1 písm. d). Řešení sporných případů <ul style="list-style-type: none">• Při existenci důvodného podezření na provoz zdroje s povinností KTSP a absence této kontroly. V krajním případě až s využitím postupu dle § 17 odst. 2. Identifikace a řešení případů nesouladu v rámci KTSP <ul style="list-style-type: none">• Identifikace domácností, kde doklad o provedení kontroly technického stavu a provozu kotle identifikoval rozpor se zákonem o ochraně ovzduší,• řešení těchto případů, např. asistencí s vyřízením žádosti o dotace, v krajním případě pomocí sankcí či nápravných opatření.
Rizika Aplikace nástroje může znamenat ekonomickou zátěž pro domácnosti. Omezené možnosti úřadu při vymáhání dodržování opatření.
Vazba na ostatní nástroje a opatření Nástroj je vhodné užívat v kombinaci s nástrojem E.6 Zákaz spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi a určitých druhů paliv v malých zdrojích.
Ekonomický dopad Samotná aplikace nástroje spadá do běžné agendy obce a nevyvolá dodatečné náklady (osobní náklady stávajících zaměstnanců, případné náklady na poštovné, potenciální příjmy ze sankcí).

E.2 Územní plánování a územní řízení, povolování staveb
Zdůvodnění V rámci územního plánování má obec možnost ovlivnit umístování nových staveb a zařízení jakožto dalších stacionárních nebo liniových zdrojů znečišťování ovzduší. Lze určit resp. ovlivnit umístění staveb / zařízení, které nejsou zdroji dle zákona č. 201/2012 Sb. a na něž se nevztahují povolení orgánů ochrany ovzduší. Územní plánování soustavně a komplexně řeší funkční využití území, stanoví zásady jeho organizace a věcně a časově koordinuje výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území. Vytváří předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území, zejména se zřetelem na péči o životní prostředí a ochranu jeho hlavních složek – půdy, vody a ovzduší. Územní rozhodování se týká umístování staveb, změn využití území a ochrany důležitých zájmů v území. Jedním ze základních úkolů územního plánování má dále být organizace území takovým způsobem, aby jeho dopravní obsluha neměla zbytečně velký negativní vliv na životní prostředí. Územní plán obce se zpracovává pro celé území obce nebo po dohodě schvalujících orgánů společně pro území více obcí. Územní plánování je částečným nápravným opatřením k ovlivnění kvality ovzduší. Opatření nemá jednorázový a rychlý účinek. V případě řádného plnění lze očekávat významný příznivý dlouhodobý efekt.

E.2 Územní plánování a územní řízení, povolování staveb

Aplikace

Územní plán obce stanoví urbanistickou koncepci, řeší přípustné, nepřípustné, případně podmíněné funkční využití ploch, jejich uspořádání, určuje základní regulaci území a vymezuje hranice zastavitelného území obce. V zájmu zajištění plnění imisních limitů je nutné preferovat umístování zdrojů znečištění ovzduší tak, aby nebyla imisní situace zhoršena. Tato opatření je doporučeno aplikovat v oblastech (zejména v zónách bydlení a občanského vybavení) identifikovaných ČHMÚ jako místa s překračováním imisního limitu nebo kde je imisní limit těsně podkračován. Dále v zónách bydlení mohou být povolovány pouze takové provozy, které nebudou pro tyto zóny rušící zejména nebudou zhoršovat imisní situaci v místě.

Zařízení a provozy, které nejsou dle zákona č. 201/2012 Sb. kategorizovány jako vyjmenované zdroje znečišťování ovzduší je možné umísťovat do oblastí s ohroženým plněním imisního limitu a dále v zónách pro bydlení (individuální i hromadné), občanského vybavení, v oblastech chráněných z hlediska přírody a krajiny, zeleně, parků, cyklostezek a stezek pro pěší, pěších zón pouze na základě posouzení vlivu zařízení na kvalitu ovzduší v předmětné oblasti. Při tvorbě územního plánu má být zhodnocena zejména možnost překročení imisního limitu provozem zařízení nebo činnostmi s provozem zařízení přímo souvisejícími (zejména vliv zvýšené dopravní intenzity). V zónách pro bydlení je vhodné definovat některé specifické požadavky na provoz mobilních zdrojů (např. požadavek na způsob parkování vozidel: výfukový systém by měl být nasměrován do komunikace nikoli k obytné zástavbě).

V návaznosti na územní plánování je nutno zajistit dodržování schválených koncepčních záměrů obce.

Rizika

Příliš striktní a necitlivá aplikace nástroje může vést k omezením ekonomického rozvoje příslušného území.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

E.3 Vyjádření k žádosti o vydání a změnu integrovaného povolení

E.4 Vyjádření v územním, stavebním a kolaudačním řízení a při posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska ochrany ovzduší

Ekonomický dopad

Samotná aplikace nástroje spadá do běžné agendy obce a nevyvolá dodatečné náklady (osobní náklady stávajících zaměstnanců).

E.3 Vyjádření k žádosti o vydání a změnu integrovaného povolení

Zdůvodnění

Integrované povolení je silným preventivním nástrojem řízení kvality ovzduší a snižování emisí vzhledem k tomu že v jeho rámci lze na základě imisní situace v místě a dalších požadavků ochrany ovzduší stanovit u zdroje znečišťování individuální podmínky včetně individuálních emisních limitů.

Aplikace

Kraj či obec na jejímž území je zařízení umístěno mohou být účastníkem řízení o vydání nebo změnu integrovaného povolení. Územní samosprávné celky jsou účastníky řízení pouze při vydání integrovaného povolení a jeho podstatné změně (pokud nejsou účastníky řízení dle zvláštních právních předpisů).

pouze v případě vydání integrovaného povolení nebo podstatné změny může územní samosprávný celek (kraj nebo obec) navrhnout podmínky provozu včetně zpřísněných emisních limitů. V opačném případě (nepodstatná změna) je zpřísnění podmínek a emisních limitů pouze na uvážení povolujícího orgánu s přihlédnutím k návrhu ČIŽP, případně KHS nebo odborného posudku.

V souvislosti se zhoršenou kvalitou ovzduší na území obce je možné v rámci splnění standardů kvality ovzduší požadovat po provozovatelích zdrojů splnění přísnějších emisních limitů (rozhodnutí o stanovení přísnějších emisních limitů je však na straně krajského úřadu), vzhledem k tomu, že k významným institutům integrované prevence patří kromě nejlepších dostupných technik také tzv. standardy kvality životního prostředí neboli souhrn požadavků stanovených zvláštními, tj. složkovými právními předpisy, jimž životní prostředí musí v daném čase a na daném místě vyhovovat. V rámci vydávání integrovaného povolení má město požadovat stanovení takových opatření, která jsou nutná ke zlepšení nebo přinejmenším udržení kvality životního prostředí.

V zájmovém území je vhodné u provozů podléhajících integrovanému povolení požadovat zejména omezování emisí tuhých znečišťujících látek, jak z technologických procesů, tak z areálů zařízení.

Požadovaná **opatření** u zdrojů dle zákona č. 76/2001 Sb.:

E.3 Vyjádření k žádosti o vydání a změnu integrovaného povolení
<ul style="list-style-type: none"> - aplikace postupů stanovených v referenčních dokumentech o nejlepších dostupných technikách (http://www.ippc.cz), - omezení prašnosti z areálů důkladnou očistou komunikací, výsadba izolační zeleně, - úprava provozních řádů v souladu s požadavky města.
<p>Rizika</p> <ul style="list-style-type: none"> – přílišná ambicióznost, vyvolávající ekonomické dopady, které nebudou odpovídat dosaženému efektu zlepšení kvality ovzduší, – příliš nízká kritéria, nedostačující k naplnění základních cílů - dosažení hodnot imisních limitů ve stanovených termínech, – hlediska ochrany ovzduší mohou být převážena jinými faktory.
<p>Vazba na ostatní nástroje a opatření</p> <p>E.2 Územní plánování a územní řízení, povolování staveb</p> <p>E.4 Vyjádření v územním, stavebním a kolaudačním řízení a při posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska ochrany ovzduší</p> <p>J.1 Dobrovolné dohody</p>
<p>Ekonomický dopad</p> <p>Samotná aplikace nástroje spadá do běžné agendy obce a nevyvolá dodatečné náklady (osobní náklady stávajících zaměstnanců).</p>

E.4 Vyjádření v územním, stavebním a kolaudačním řízení a při posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska ochrany ovzduší
<p>Zdůvodnění</p> <p>Vyjádření v územním, stavebním a kolaudačním řízení je účinným nástrojem pro zajištění a nezhoršování kvality ovzduší nad rámec platných legislativních předpisů.</p> <p>Emise tuhých látek zejména při stavebních a obdobných činnostech jsou významné zejména pro lokální imisní situaci a je třeba uplatňovat opatření k omezení jejich produkce.</p> <p>Aplikace</p> <p>Mezi možná opatření pro omezení prašných emisí ze stavební a obdobné činnosti patří např. řádné a funkční „zaplachtování“ staveb, transport stavební suti v potrubích, případně vhodná forma zvlhčování potenciálních zdrojů prašnosti, omývání vozidel před výjezdem ze staveniště. Dále je možné doporučit zakrývání prašného nákladu plachtou při převozu.</p> <p>Umísťování nových potenciálních zdrojů emisí musí respektovat skutečnost, že v zájmovém území jsou překračovány imisní limity pro ochranu zdraví. Obce jako účastník řízení může zaslat stanovisko s návrhem podmínek pro realizaci, provoz a ukončení provozu zdroje znečišťování ovzduší, které zajistí jeho minimální vliv na kvalitu životního prostředí. Je vhodné uplatňovat minimálně taková opatření k omezování emisí k jednotlivým typům průmyslových a zemědělských výroby, která jsou uvedena v referenčních dokumentech o nejlepších dostupných technikách (http://www.ippc.cz).</p> <p>U znečišťujících látek, pro něž jsou stanoveny imisní limity, je nutno posoudit, zda umístění zdroje nezhorší kvalitu ovzduší v místě natolik, že by vzniklo riziko překročení některého z imisních limitů.</p> <p>Nové projekty staveb musí být příslušně energeticky posouzeny, vč. vyhodnocení vhodnosti (ekonomické i environmentální) instalace zdroje tepla.</p> <p>Doporučené požadavky z hlediska ochrany ovzduší:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omezování sekundární prašnosti z areálů a zpevněných ploch, dle postupů uvedených v opatření G.1 a příloze 2 tohoto dokumentu, - zvýšené požadavky na dopravu při stavební činnosti a stavební a demoliční práce (očistit vozidlo před vjezdem na veřejnou komunikaci, zaplachtování prašných nákladů apod.). - důslednou údržbu a omezování prašnosti na plochách stavenišť, parkovišť, průmyslových areálů, antukových hřišť apod., - zvyšování podílu zeleně ve městě, zatravnění volných ploch a výsadbu stromů a keřů na těchto plochách.
<p>Rizika</p> <p>Nejsou známa.</p>
<p>Vazba na ostatní nástroje a opatření</p>

E.4 Vyjádření v územním, stavebním a kolaudačním řízení a při posuzování vlivů na životní prostředí z hlediska ochrany ovzduší

E.2 Územní plánování a územní řízení, povolování staveb

E.3 Vyjádření k žádosti o vydání a změnu integrovaného povolení

Samotná aplikace nástroje spadá do běžné agendy obce a nevyvolá dodatečné náklady (osobní náklady stávajících zaměstnanců).

E.5 Částečné či úplné omezení vjezdu do některých městských částí, zpoplatněné parkování

Zdůvodnění

Obecným problémem větších měst je velmi vysoká dopravní intenzita v jejich centrech. Zavedení zón s omezením vjezdu motorových vozidel nebo určitých skupin vozidel (např. těžké nákladní automobily), je v těchto případech vhodným doporučeným řešením, pokud neznemožní dopravní obsluhu dotčených oblastí. Možnost zpoplatněného vjezdu do určité oblasti je další variantou pro omezení vjezdu. Poplatek odradí od zbytečných cest, které lze realizovat jinak.

Výnos z poplatků by bylo možné využít jednak pro podporu výstavby dopravní infrastruktury, jednak pro podporu veřejné dopravy.

Aplikace

Zóny s omezením či zakázaným vjezdem, především pro těžká nákladní vozidla, doporučujeme zavést tam, kde vlivy dopravy na životní prostředí výrazně působí na místní obyvatelstvo a kde zároveň není pro dopravní obsluhu lokality či z celoměstských důvodů nezbytné zachovat průjezdnost komunikací. Nejedná-li se o pěší zónu, je realizace opatření poměrně náročná na dozor a vydávání povolení k vjezdu pro nezbytnou obsluhu. Přínos tohoto opatření je možné předem vyhodnotit pomocí variantních modelových výpočtů.

Nejjednodušší možností zpoplatnění vjezdu je zavedení obdoby dálničních známek s cenami odstupňovanými jak v čase, tak i v závislosti na velikosti vozidla. Systém lze doplnit určitým zmírněním (např. známka zdarma pro osoby tělesně postižené, pro vozidla lékařské záchranné služby, slevy pro rezidenty). Systém by se zřejmě vztahoval na ucelené území vybraných území města a byl by snadno kontrolovatelný (např. městskou policií). Nevýhodou takového přístupu je jeho „paušální“ působení (kdo si jednou známku koupí, nebude již k omezení jízd motivován). **Rozsah komunikací** přístupných pouze se známkou nebo bez známky musí být **pečlivě** zvažován.

Vyloučení dopravy přinese zásadní snížení emisí z dopravy z míst největší koncentrace pěších osob, míst krátkodobého pobytu obyvatel a návštěvníků města. Omezení dopravy v místech nejvyšší koncentrace pěších osob bude přínosem též pro jejich obyvatele, ti však, spolu s místními podnikateli, budou dopravním omezením znevýhodněni ekonomicky nebo obslužně. Důležité je posoudit účelnost a ekonomický dopad opatření a stanovit vhodný prostorový, časový a věcný rozsah omezení.

Návrh konkrétních úseků komunikací vč. typu omezení má stanovit **samostatná studie** podpořená rozptylovou studií a výpočty dopravních intenzit.

Realizace bez ohledu na zprovoznění „severozápadní a jihozápadní tangenty“:

Parkování a místní úprava značení – Zavedení placeného stání v centrech měst a obcí na území Zlínského kraje, přizpůsobení místní úpravy značení tak, aby bylo pro cyklistickou dopravu snazší propojení jednotlivých městských částí a centra města.

Realizace v návaznosti na zprovoznění „severozápadní a jihozápadní tangenty“:

Omezení vjezdu nákladních vozidel po komunikaci II/503, II/331. Výjimku tvoří zajištění dopravní obslužnosti a zásobování.

Rizika

- významné omezení dopravní obslužnosti,
- administrativní náročnost,
- nedůsledné vymáhání stanovených omezení,

Aplikaci musí provázet výrazná osvětová kampaň vzhledem k předpokládanému značnému odporu veřejnosti.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

C.4 Optimalizace řízení dopravy

C.6 Rehabilitace pěší a cyklistické dopravy

Ekonomický dopad

Cena studie pro vytipování konkrétních úseků komunikací, vč. typu omezení je předpokládána v řádu sto tisíc Kč.

E.6 Zákaz spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi a určitých druhů paliv v malých zdrojích

Zdůvodnění

Obec může, v souladu s § 16 odst. 5) zákona č. 201/2012 Sb., stanovit vyhláškou podmínky pro spalování suchého rostlinného materiálu v otevřeném ohništi za účelem jeho odstranění nebo jeho spalování zakázat, pokud zajistí jiný způsob pro jeho odstranění podle jiného právního předpisu (zákon o odpadech). Při stanovení podmínek nebo zákazu obec přihlíží zejména ke klimatickým podmínkám, úrovni znečištění ve svém územním obvodu, vegetačnímu období a hustotě zástavby.

Obec má možnost, v souladu s § 17 odst. 5) zákona č. 201/2012 Sb., zakázat na svém území spalování určitých druhů paliv v malých zdrojích. Takový zákaz se může týkat hnědého uhlí energetického, lignitu, uhelných kalů a proplástků. Opatřením dojde ke zlepšení lokální imisní situace.

Rizika

Aplikace nástroje může znamenat ekonomickou zátěž pro domácnosti.
Omezené možnosti úřadu při vymáhání dodržování opatření.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

I Výchova a osvěta

Ekonomický dopad

Samotná aplikace nástroje spadá do běžné agendy obce a nevyvolá dodatečné náklady (osobní náklady stávajících zaměstnanců, případné náklady na poštovné, potenciální příjmy ze sankcí).

E.7 Územní energetická koncepce

Zdůvodnění

Obec má právo pro svůj územní obvod nebo jeho část pořídit územní energetickou koncepci (ÚEK) v souladu se státní a krajskou energetickou koncepcí a pro její uskutečnění může vydat závazný právní předpis. Jedním ze základních cílů má být komplexním řešením energetického zásobování města teplem přispět k dosažení snížení lokálních emisí PM₁₀.

Na krajské úrovni je zpracována Územní energetická koncepce Zlínského kraje 2019-2043.

Aplikace

Při přípravě ÚEK je nutno zajistit vazbu na Akční plán a na další programové dokumenty týkající se ochrany ovzduší a životního prostředí. Všechny zmíněné dokumenty musí být zpracovány tak, aby byly schopny pravidelné aktualizace.

ÚEK následně vytvoří podmínky pro hospodárné nakládání s energií v souladu s potřebami hospodářského a společenského rozvoje včetně ochrany životního prostředí a šetrného nakládání s přírodními zdroji energie. Zpracování ÚEK umožní optimalizaci energetické strategie v obci. Územní energetická koncepce se zpracovává na období 20 let a v případě potřeby se doplňuje a upravuje.

ÚEK je v zájmové oblasti vhodné zpracovat zejména se zaměřením na možné propojení stávajících decentralizovaných blokových kotelen za účelem výstavby a vybudování centrálního systému zásobování teplem

Je vhodné posoudit plynofikaci v jednotlivých částech města, možnost využití obnovitelných zdrojů energie a záměny současných nevhodných lokálních topenišť za automaticky řízené kotle.

Rizika

- zpracování koncepce na základě chybných vstupních údajů,
- neprovázanost s odpovídajícími koncepčními a programovými dokumenty.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

Nástroj je vhodné užívat v kombinaci s nástrojem E.2 Územní plánování.

Ekonomický dopad

Předpokládaná finanční náročnost zpracování energetické koncepce je 150 – 250 tis. Kč.

F. Ekonomické nástroje a opatření

F.1 Investice do úspor energie
Zdůvodnění Převážná část energie je v České republice vyráběna spalováním fosilních paliv (na primárních zdrojích se pevná paliva podílejí více než 50 %, významný je rovněž podíl plyných a kapalných). Jakákoliv úspora energie se tak projeví omezením emisí znečišťujících látek do ovzduší. Žádoucím vedlejším efektem energetických úspor je snížení emisí hlavního skleníkového plynu – oxidu uhelnatého – a v případě výroby energie spalováním pevných paliv také omezení produkce odpadu. Značnou výhodou energetických úspor je též skutečnost, že počáteční investice se může poměrně rychle vrátit na prostředcích uspořených na nákupu energií. Povinnosti v oblasti úspor energie stanoví zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií.
Aplikace Přímé investice do úspor (zejména izolace budov a zlepšení regulace) i do aplikace obnovitelných zdrojů energie mohou být realizovány v budovách v majetku a zařízeních obce a mohou být snadno iniciovány ve společnostech, v nichž má město majetkový podíl. V ostatních případech je možná a žádoucí podpora nepřímá. Opatření je vhodné aplikovat na všech budovách v majetku města, resp. pokračovat v již prováděných akcích na zlepšení tepelné izolace budov.
Rizika Očekávané přínosy nemusí odpovídat vynaloženým nákladům
Vazba na ostatní nástroje a opatření J.1 Dobrovolné dohody K Demonstrační projekty
Ekonomický dopad V delším časovém horizontu je dopad výrazně pozitivní (investice se vrátí v prostředcích uspořených na nákupu a výrobě energie). Finanční náročnost přímých investic do úspor energie je velmi závislá na způsobu zateplení budov a na aktuálních disponibilních prostředcích

F.2 Environmentálně šetrná veřejná doprava - Podpora zavádění a užívání vozidel s alternativním pohonem
Zdůvodnění Automobilová doprava je dominantním zdrojem emisí v případě oxidů dusíku, oxidu uhelnatého a uhlovodíků a významným zdrojem emisí tuhých znečišťujících látek. Kromě technického stavu je významným faktorem ovlivňujícím emise z motorových vozidel druh paliva. Koupě nových vozidel lze částečně snížit rekonstrukcí současného vozového parku na alternativní pohon. Jako palivo bývá v takovém případě nejčastěji využit stlačený zemní plyn nebo propan-butan. Ve vzdálenějším horizontu je možné uvažovat též o zavedení automobilů na elektrický pohon. Očekávaným efektem je snížení emisí prakticky všech znečišťujících látek. Významným příspěvkem je rozvoj alternativních pohonů oproti komerčním. Žádoucím vedlejším efektem je snížení emisí oxidu uhelnatého.
Aplikace Vzhledem ke skutečnosti, že hromadná doprava je na většině území kraje a jednotlivých obcí zajišťována dodavatelsky doporučujeme při výběrovém řízení dodavatele služby požadovat splnění vybraných kritérií: - použití vozidel splňujících současné požadavky na kvalitu hromadné přepravy (udržení atraktivity vozidla a komfortu cestujících během přepravy) a současně alespoň splnění norem EURO 5/EURO V.
Alternativní pohon (plynový, elektrický) Doporučujeme jako jedno z významných kritérií při výběru dodavatele služeb v oblasti hromadné přepravy osob použití vozidel s alternativním pohonem. Vozidla s alternativním pohonem emitují menší množství škodlivých látek do ovzduší, nebo jsou bezemisní. Alternativní paliva mohou být užita především ve vozidlech veřejné dopravy, vozidlech komunálních služeb (odvoz odpadů, úklid, údržba zeleně) i služebních osobních automobilech úřadů. Využití alternativních paliv by mohlo být prosazováno i u vozidel taxislužby.
Zlínský kraj a jeho obce a města mohou dále provést rekonstrukce zejména starších vozidel svého vozového parku, případně iniciovat tyto kroky i u svých rozpočtových a příspěvkových organizací a společností s významnějším majetkovým podílem. Při aplikaci opatření je třeba zvážit hlediska ochrany ovzduší a hlediska ekonomická.
Rizika

F.2 Environmentálně šetrná veřejná doprava - Podpora zavádění a užívání vozidel s alternativním pohonem

- vysoké pořizovací náklady,
- rozvoj potřebné infrastruktury nebude v souladu s rozvojem pohonných systémů.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

E.5 Částečné či úplné omezení vjezdu do některých městských částí

G.2 Rozvoj veřejné dopravy

G.3 Rehabilitace pěší a cyklistické dopravy, pěší zóny, zklidnění komunikací

Ekonomický dopad

- Hradí provozovatel služby:
 - Cena plynofikovaných autobusů je cca cca 4 mil Kč.
 - Cena rychloplničky CNG až 20 mil. Kč.
 - Snížení nákladů na pohonné hmoty až o 35 %, tedy až o 2,10 Kč/km.
 - Možnost získání podpory z dotačních titulů.

G. Organizační nástroje a opatření

G.1 Opatření k omezení primárních emisí a reemise tuhých znečišťujících látek z liniových a plošných zdrojů

Zdůvodnění

Nezhoršení imisního zatížení suspendovanými částicemi PM₁₀ patří mezi hlavní zájmy ochrany ovzduší v zájmovém území. Významným zdrojem imisního zatížení jemnými částicemi patří částice zvířené do ovzduší větrem, stavební činností či automobilovou dopravou (tzv. sekundární prašnost).

K nejvýznamnějším zdrojům imisní zátěže PM₁₀ patří prašnost z automobilové dopravy. Omezením prašnosti v ulicích tak lze dosáhnout podstatného snížení koncentrací částic PM₁₀.

Aplikace

Vzhledem k tomu, že nezanedbatelný podíl primárních emisí tuhých znečišťujících látek vzniká otěry povrchů komunikací, je důležitým opatřením zpevňování / zkvalitňování povrchu komunikací.

Obdobně je nutno upravovat povrch ploch, ze kterých mohou být primární pevné částice uvolňovány mechanickým působením či atmosférickými vlivy. Nejvhodnější formou je zatravnění (případně zalesňování).

Základním opatřením k zabránění reemise tuhých znečišťujících látek je úklid, čištění a skrápění komunikací a ploch / areálů na nichž dochází k sedimentaci primárně emitovaných částic (průmyslové provozy, skládky kameniva atd).

Doporučujeme zajistit jednání krajského úřadu s dotčenými obcemi o možnosti souladu níže uvedených činností také s údržbou komunikací ve vlastnictví státu a kraje, jejichž čištění a zimní údržbu zajišťuje Správa silnic Zlínského kraje.

Současně doporučujeme požadovat řádnou údržbu a **zajištění řádného** technického stavu **povrchu** vozovek ve správě státu a kraje.

G.1 a) Strojní čištění ulic

Strojní čištění komunikací je možno provádět kartáčováním, tzv. samosběrem (kartáčování + vysávání) nebo splachováním. Účinnost každého způsobu čištění je určitým způsobem omezena. Pro odstranění prachu je nejvhodnější kombinace uvedených postupů, tj. **samosběr následovaný splachovacími vozy**. Tak se podstatná část nečistot odstraní vysavačem a zbytek je možné účinně spláchnout do kanalizace, přičemž se uplatněním samosběru odstraní riziko zanesení kanálové vpusti.

Důležité je také dostatečně intenzivně splachovat zbývající prach velkým proudem vody (ne jen kropit), neboť v opačném případě by nasazení splachovacích vozů bylo pouze zbytečným výdajem. Samotné kropení má pro snížení prašnosti velmi omezený efekt, neboť komunikace během krátké doby uschne a vrátí se tak do původního stavu.

G.1 b) Četnost strojního čištění

Zásadním faktorem, který má vliv na množství zvířených prachových částic v ovzduší, je četnost čištění ulic. Po spláchnutí nečistot z komunikace dochází postupně k usazování nového materiálu. Množství prachových částic deponovaných na povrchu vozovky je tak úměrné intervalu mezi čištěními.

Pro výraznější omezení prašnosti lze doporučit následující úpravu:

- hlavní komunikace v obytné zástavbě čistit 1 × týdně, ostatní ulice 2 × měsíčně

Rozsah komunikací, které budou čistěny 1 × týdně, bude vhodné upravit ve (např. ve spolupráci MěÚ s pracovníky Hygienické služby) tak, aby byly pokryty všechny komunikace s vyšší prašností v obytné zástavbě.

Pozn. Dodavatel prací musí být schopen výše uvedené požadavky z technického hlediska zajistit. Je nutné dosáhnout optimalizace nákladů jednáním s dodavatelem. Tímto způsobem je možné ušetřit část výdajů a tyto prostředky věnovat na intenzifikaci čištění ulic v obytné zástavbě. Pokud přesto nebude možné z finančních důvodů zajistit čištění výše uvedeným způsobem (samosběr + splach) v celé komunikační síti, pak je nutno k intenzivnějšímu čištění přistupovat přednostně v následujících oblastech:

- v hustě zalidněných částech města a oblastech s vysokým počtem osob pohybujících se ve venkovním prostoru (centrum),

G.1 Opatření k omezení primárních emisí a reemise tuhých znečišťujících látek z liniových a plošných zdrojů

- na silně dopravně zatížených komunikacích, zvláště na ulicích s vysokým počtem nákladních aut a autobusů (množství zvířeného prachu je úměrné hmotnosti projíždějících vozidel),
- v období déletrvajících sucha na celém území města.

G.1 c) Četnost a rozsah blokového čištění

Vedle uvedeného standardního čištění se provádí tzv. bloková údržba komunikací. Jedná se (v rámci daných možností) o maximální vyčištění komunikací a ploch v určené lokalitě, s kombinací ručního a strojního čištění, vč. odtahů zaparkovaných vozidel, čištění vpustí a některých dalších úkonů, což samostatné strojní programy neumožňují.

Komplexní údržby se provádějí 1 × ročně v oblastech, kde nelze provádět strojní čištění. V tomto případě je nutno uvést následující doporučení:

- provádět blokové čištění na všech komunikacích, které nejsou zcela vyčištěny při pravidelném strojním čištění (po strojním čištění často zůstává prach při krajích vozovky, což by však mělo být vyřešeno nasazením pravidelného splachování; na druhé straně jsou ulice, které se bez problémů vyčistí při běžném pravidelném čištění),
- zajistit blokové čištění alespoň 2 × ročně,
- všude, kde je to možné, zásadně uplatňovat odtahy vozidel, bez nichž nelze zajistit dostatečné odstranění všech nečistot.

G.1 d) Důsledná kontrola prováděných prací

Nezbytnou součástí opatření je důsledná kontrola veškerých prací spojených s čištěním města. Kontrola se musí zaměřit nejen na to, zda příslušnou ulicí projel čistící vůz, ale zejména na dosažený výsledek. Při dodržení výše uvedeného postupu a při dostatečné spotřebě vody na splachování by po vyčištění neměly na ulici zůstat žádné nečistoty nebo vrstva prachu.

Smluvně je nutné zajistit neprodlenou nápravu při zjištění nedostatků ve výsledcích čištění. Kontrolu dodržování povinností, vyplývajících ze smlouvy s firmou zajišťující čištění města, by měl provádět zástupce objednatele prací, tj. Městský úřad.

G.1 e) Zimní posyp komunikací

K zimnímu posypu je nutno zásadně užívat materiály, které nepráší, a to na celém území města včetně chodníků a jiných ploch. Zrnitost zdrsňovacích posypových materiálů má být v rozmezí 0,5 až 8 mm. V žádném případě nemá zdrsňovací materiál obsahovat částice menší než 0,3 mm nebo větší než 16 mm, nesmí obsahovat toxické nebo jinak škodlivé látky (viz. vyhláška č. 104/1997 Sb.). Tento požadavek má být zakotven v nařízení města, k čemuž město opravňuje zákon o pozemních komunikacích.

V co nejkratší době po odtání sněhu a náledí musí být komunikace včetně chodníků očištěny od posypových hmot.

G.1 f) Doprava při stavební činnosti

Během stavební činnosti dochází ke značnému znečišťování městských komunikací staveništní dopravou. Zákon o provozu na pozemních komunikacích stanoví povinnost očistit vozidlo před vjezdem na veřejnou komunikaci. Tuto povinnost je nutno velmi důsledně kontrolovat, a to jak v rámci výkonu státního stavebního dohledu, který je v kompetenci stavebního úřadu, tak i prostřednictvím Městské policie.

Velký význam pro omezování prašnosti mají preventivní opatření, jejichž aplikací lze omezit množství částic, které se na vozovku dostanou. Jedná se zejména o:

- důslednou údržbu a omezování prašnosti na plochách stavenišť, parkovišť, průmyslových areálů, antukových hřišť apod.,
- zajistit součinnost s údržbou a úklidem ostatních ploch a zeleně,
- zvyšování podílu zeleně ve městě, zatravňování volných ploch a výsadbu stromů a keřů na těchto plochách.

Doporučení v této oblasti jsou uvedena v rámci samostatných opatření.

G.1 Opatření k omezení primárních emisí a reemise tuhých znečišťujících látek z liniových a plošných zdrojů

Odhad přínosů

Na základě dostupných informací lze předpokládat, že aplikace uvedených opatření povede ke snížení množství částic emitovaných z povrchů vozovek až o 20 %. Následný orientační odhad možného snížení koncentrací PM₁₀ vychází z uvažovaného podílu sekundární prašnosti vyvolané dopravou v rámci celkové imisní zátěže prachových částic.

Vedle přínosu z hlediska imisní situace PM₁₀ je možné očekávat také další pozitivní přínosy navržených opatření, které přispějí ke zlepšení životního prostředí obyvatel města. Jedná se zejména o:

- celkové zvýšení čistoty komunikací,
- podstatné omezení obtěžování zvířeným prachem,
- pokles hluchnosti v případě nahrazení dlažby hladkým povrchem.

Rizika

- vynaložené náklady nebudou mít předpokládaný efekt,
- nedostatečná kontrola plnění povinností společností provádějících čištění silnic
- neprosazení dostatečného postupu na komunikacích ve vlastnictví státu a kraje, jejichž čištění a zimní údržbu zajišťuje Správa silnic Zlínského kraje

Vazba na ostatní nástroje a opatření

E.5 Částečné či úplné omezení vjezdu do některých městských částí.

Ekonomické dopady

Předpokládané náklady na realizaci opatření k omezení primárních emisí a reemise tuhých znečišťujících látek z liniových a plošných zdrojů jsou na úrovni 1,2 mil. Kč/rok.

G.2 Rozvoj veřejné dopravy

Zdůvodnění

Využívání veřejné hromadné dopravy má příznivý vliv na snížení emisí z liniových zdrojů. Měrné emise na jeden „osobokilometr“ jsou v případě autobusové i železniční dopravy výrazně nižší. Využití veřejné dopravy také přispívá k vyšší celkové plynulosti silniční dopravy.

Zvýšenému úbytku cestujících a jejich přechodu k individuální automobilové dopravě je nutné čelit také zvýšením její atraktivity. Pro cestující je nutné zajistit komfort cestování stejně tak jako pro obslužný personál.

Aplikace

Pro zvýšení využití veřejné dopravy je nezbytné zvýšit/zachovat dostupnost jejích zastávek (budování nových, úprava přístupu ke stávajícím), spolehlivost provozu a cestovní rychlost, minimalizovat počet přestupů, zajistit dobrou návaznost mezi jednotlivými spoji, zvýšit cestovní komfort (vozidla, prostředí zastávek), provádět vhodný marketing a poskytovat současným i potenciálním uživatelům dostatek kvalitních informací. Jedině tak

G.2 Rozvoj veřejné dopravy

dokáže veřejná doprava oslovit i současné uživatele individuální automobilové dopravy. Pro podporu rozvoje veřejné dopravy je vhodné zpracovat nejprve audit a stavební úpravy zastávek veřejné autobusové dopravy.

Zajištění vysokého standardu kvality veřejné dopravy

Z důvodu zvýšení atraktivity cestujících je nutné zajistit zejména dostatečně kvalitní dopravní prostředky. Při výběru dodavatele služby zajištění dopravní obslužnosti je třeba požadovat zejména vysokou spolehlivost vozidel, malé nároky na spotřebu energií a na údržbu. Současně s provedením auditu zastávek a jejich následnými úpravami může dostatečně atraktivní vozový park udržet a nově přilákat cestující, kteří vzhledem k nespolehlivosti a nepohodlnosti současného vozového parku veřejnou dopravu nevyužívali. (o vhodných typech vozidel jsou podrobnosti uvedeny v opatřeních F.2)

Rizika

- pokles využívání veřejné dopravy,
- snížení rozsahu služeb veřejné dopravy vlivem poklesu jejího využití by vedlo k významné ztrátě její kvality.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

Nástroj je vhodné užívat v kombinaci s opatřeními, vedoucími ke snížení dopravní náročnosti území.

Ekonomický dopad

- finanční náročnost stavebních úprav zastávek lze odhadovat na stovky tisíc Kč až milion Kč,

G.3 Rehabilitace pěší a cyklistické dopravy, pěší zóny, zklidnění komunikací

Zdůvodnění

Pěší a cyklistická doprava nemá mnohdy dostatek prostoru na veřejných komunikacích, automobilová doprava zde zabírá rozsáhlé plochy a přesto je kapacita komunikací nedostatečná. Použití obou druhů dopravy navíc kvůli uspořádání a stavu komunikací není vždy bezpečné. Lepší podmínky pro pěší a cyklistickou dopravu přitom mohou vést k částečnému omezení jízd osobními automobily zejména na krátké vzdálenosti.

Aplikace

Vytipovat komunikace vhodné k dopravnímu zklidnění nebo zřízení pěší zóny, upravit průtahy významných silnic zastavěnou oblastí města na směrově rozdělené dvoupruhové komunikace, které jsou výrazně bezpečnější pro chodce a cyklisty z důvodu nižší rychlosti projíždějících vozidel. Pro cyklisty a chodce je vhodné budovat samostatné stezky oddělené od ostatního provozu. Tyto stezky musí být bezpečné (veřejné osvětlení, místa křížení s dopravními koridory) a vybavené potřebným mobiliářem (stojany na kola, lavičky, odpadkové koše).

Podporu cyklistické každodenní přepravy je nutné zajistit zejména vyhovující zvláštní dopravní infrastrukturou a úpravou dopravního značení zvyhodňujícího cyklisty před motorovými dopravními prostředky. Takovým opatřením je např. možnost jízdy cyklisty v protisměru na jednosměrné komunikaci, která zkrátí a zjednoduší cyklistům dopravu zejména v centru města.

Pro vymezení komunikací a vybudování samostatných stezek doporučujeme zpracování vycházet ze zpracované samostatné studie (KOKOS). Doporučujeme realizovat navržené projekty zejména za účelem zklidnění komunikací a zvýšení bezpečnosti pro chodce a cyklisty.

Rizika

- Mnohdy negativní postoj státní správy a Policie ČR k problematice zklidňování i v případech, kdy opatření nezpůsobí nedostatek kapacity pro dopravu.
- Nedostatečná komunikace s občany.
- Vysoká finanční náročnost stavebních úprav komunikací.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

E.5 Částečné či úplné omezení vjezdu do některých městských částí

Ekonomický dopad

Cena jednoho metru cyklostezky se pohybuje v rozmezí 2.000 až 3.000 tis. Kč.

H. Informační nástroje a opatření

H.1 Získávání a zpracovávání informací

Zdůvodnění

Informovanost je jedním z klíčových nástrojů jak na straně rozhodovací sféry (regulátora), tak i na straně regulovaných subjektů. Velice důležitá je také informovanost veřejnosti, která může napomoci prosazení opatření ke zlepšení kvality ovzduší.

Aplikace

H.1 a) Monitorovací stanice

Případné rozšíření stanic automatického imisního monitoringu. Provést analýzu potřeb rozšíření stanic automatického imisního monitoringu pro jednotlivé obce a lokality na území Zlínského kraje. Provést sérii orientačních měření, které by napomohli ke stanovení lokalit pro případné rozšíření sítě AIM

Na základě výsledků provedeného monitoringu a po konzultaci s odbornými pracovníky (např. ČHMÚ) lze uvažovat o výběru lokality pro monitoring kvality ovzduší v následujících letech (nutné je pak mimo jiné zajistit stavební přípravu a přípojku elektrické energie).

Navrhnout monitorovací plán v lokalitách, kde dochází dle PZKO k překračování platných imisních limitů. Potvrdit, či vyvrátit tuto skutečnost. V lokalitách, kde jsou připravována významná opatření ke snížení imisní zátěže provést měření před realizací těchto opatření a po realizaci těchto opatření. Prokázat tímto způsobem účinnost a efektivitu těchto opatření.

H.1 b) Vyhodnocení kvality ovzduší

Navrhnout a provést monitoring dílčích lokalit, které povedou jednak k potvrzení překračování imisních limitů. Dále pak bude proveden monitoring lokalit, kde se plánuje implementace opatření, které by mohlo mít dopad na kvalitu ovzduší.

H.1 c) Vyhodnocení kvality ovzduší

Prostřednictvím internetové prezentace a zpravodajů města informovat o každoročním vyhodnocení imisního monitoringu (na základě dat monitorovací stanice, nebo datových a grafických ročenek ČHMÚ). Prostřednictvím internetového a tištěného výstupu informovat o kvalitě ovzduší, v případě výskytu zhoršených rozptylových podmínek a hrozící nebo probíhající smogové epizody informovat obyvatele prostřednictvím internetového zpravodajství.

H.1 d) Informování veřejnosti

Prostřednictvím internetové prezentace a zpravodajů města informovat o možném poškození zdraví obyvatel a životního prostředí při spalování nestandardních paliv v domácích topeništích a na otevřených ohních a o dalších problematických oblastech v ochraně ovzduší (viz E.6)

Rizika

Informace pro veřejnost nebudou natolik srozumitelné nebo přesvědčivé, aby podpořily akceptování nově navrhovaných dodatečných opatření k ochraně ovzduší.

H.1 Získávání a zpracovávání informací

Vazba na ostatní nástroje a opatření

Nástroj je základní podmínkou pro aplikaci prakticky všech nástrojů a opatření.

Opatření H.1.a) je vhodné kombinovat s opatřením J.1 Dobrovolné dohody a s v tomto opatření uvedenými provozovateli zdrojů zajistit jejich finanční podíl na hrazení ročního provozu měřicí stanice.

Ekonomický dopad

Opatření

H.1.a) A) cena za roční provoz stanice automatického imisního monitoringu je cca 400 tis. Kč (v případě využití pronájmu stanice od ČHMÚ; cena samotné stanice automatického imisního monitoringu se pohybuje v řádu 1 – 1,5 mil. Kč);

Cena nezahrnuje:

- zajištění lokality pro měření,
- přípravné práce pro instalaci měřicího zařízení v místě měření,
- elektrickou energii.

I. Výchova a osvěta

I. Výchova a osvěta

Zdůvodnění

Výchova a osvěta jsou jedním z neúčinnějších nástrojů ochrany životního prostředí. Pokud si veřejnost osvojí určité environmentálně příznivé vzorce chování, omezí se tím potřeba vnější regulace a vynucování. Takové chování se dále může promítat i do spotřebitelských postojů a tak zpětně ovlivňovat environmentální chování výrobní sféry (např. preference ekologicky šetrných výrobků nutí výrobce takové produkty vyrábět, uvádět na trh a propagovat, což zpětně posiluje pozitivní spotřebitelské postoje). Velmi důležité také je seznámit veřejnost s riziky znečištění ovzduší pro lidské zdraví a srozumitelně jí vysvětlit proč a jaká opatření jsou k ochraně ovzduší přijímána a prosazována.

Aplikace

Základním přístupem při ekologické výchově a osvětě je srozumitelné a všeobecně přijatelné vysvětlení stavu životního prostředí a dopadů určitých činností na kvalitu ovzduší. To se týká zejména vlivu tradičních, levnějších nebo pohodlnějších činností a jejich náhradou méně populárními alternativami.

Osvěta má jednoduchým a přehledným způsobem zdůraznit možná rizika vyplývající zejména ze spalování pevných nebo nepovolených paliv v nesprávně provozovaných lokálních topeništích.

Výchova a osvěta má oslovit jak na laickou, tak na odbornou veřejnost a zaměřit se zejména na následující oblasti:

- osobní automobilová doprava ve městech a obcích,
- zdravotní rizika plynoucí z užívání nevhodných technologií pro spalování pevných paliv nebo spalování nepovolených paliv,
- úspory energie,
- možné zdroje financování nápravných opatření.

Asistence při podání žádosti o dotaci poskytované na vyšší úrovni (kraj, stát): Poskytování pomoci při vyplňování žádosti o poskytnutí dotace (např. z OPŽP nebo NZU) a realizaci opatření. Specifické zaměření na osoby, pro které je tento krok zásadní překážkou čerpání dotace.

Šíření informací o poskytovaných dotačních titulech, spolupráce se zprostředkovatelem podpory: Způsob distribuce informací v zásadě shodný s předchozím krokem, možnost přímého oslovení domácností identifikovaných v rámci mapování zdrojů.

Rizika

Osvětová a výchovná činnost nebude dostatečná k tomu, aby přesvědčila veřejnost o nutnosti přijmout dodatečná opatření k ochraně ovzduší.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

H.1 Získávání a zpracovávání informací

Ekonomický dopad

I. Výchova a osvěta

K výchově a osvětě je vhodné využít zejména texty ve zpravodaji města a dalších již vydávaných informačních materiálech města. informací.

J. Dobrovolné nástroje a opatření

J.1 Dobrovolné dohody s provozovateli zdrojů

Zdůvodnění

Dobrovolné dohody mohou plnit různé funkce (např. zajistit nadstandardní chování provozovatelů zdrojů, nahradit právní regulaci).

Aplikace

Nástroj je vhodné použít zejména **pro získání aktuálních údajů** o množství znečišťujících látek emitovaných jednotlivými provozovateli vyjmenovaných zdrojů znečišťování ovzduší. Další vhodnou oblastí je **nadstandardní chování provozovatelů** (správců výrobních a průmyslových areálů) v oblasti čištění vnitropodnikových komunikací, výsadby zeleně. V neposlední řadě je možné prostřednictvím dobrovolné dohody získat **finanční prostředky** na realizaci dalších akcí ke zlepšení kvality ovzduší.

Popis:

Lokální Dohody o dobrém sousedství a lokální fondy a nadace (<http://www.ecn.cz/rtk/GNA-nadace.htm>)

Jedním nástrojem pro omezování negativních sociálních, i environmentálních vlivů podniků na hostitelskou lokalitu mohou být lokální dohody o dobrém sousedství, které mohou dále otevřít i lokální toky financí přes lokální "komunitní" fondy či nadace. Lokální dohody vycházejí z představy, že místní komunita má motivaci, schopnosti i kapacitu hlídat si kvalitu svého regionu.

Dohody o dobrém sousedství (Good Neighbour Agreement - GNA) by měly vést podniky k tzv. "trvale udržitelné produkci", která je čistá a udržitelná pro prostředí, bezpečná pro život občanů i zaměstnanců, a sociálně spravedlivá z hlediska pracovních míst a jistot. Dohodu má prosazovat široká koalice lokálních autorit, občanských organizací a odborových organizací.

Východiskem sestavení lokální environmentální dohody mezi místním podnikem a lokální komunitou (obcemi) je deklarace vůle spolupracovat dlouhodobě na zlepšování životního prostředí lokality (regionu), mobilizaci občanské iniciativy a místních i nadregionálních zdrojů k hospodářskému a kulturnímu rozkvětu oblasti v intencích trvale udržitelného rozvoje.

K institucionalizaci této spolupráce připraví smluvní strany lokální Dohodu o dobrém sousedství.

Lokální Dohoda o dobrém sousedství by měla definovat: Otevřenou informační politiku podniku i veřejnosti.

Lokální Dohoda může zakotvit komunitní nadační fond/nadaci umožňující znečišťovateli eticky přijatelným transparentním způsobem přispívat na rozvoj obcí dané lokality (regionu).

Rizika

J.1 Dobrovolné dohody s provozovateli zdrojů

Dohody budou formální a nebudou jejich stranami dodržovány.

Vazba na ostatní nástroje a opatření

H.1 Získávání a zpracovávání informací

Ekonomický dopad

Dobrovolné dohody by neměly mít dopad na rozpočet města.

K. Demostrační projekty

K. Demonstrační projekty

Zdůvodnění

V zájmu ekonomických subjektů je prezentovat před veřejností své projekty zaměřené na ochranu ovzduší. Vypracování a realizace demonstračního projektu je přínosem pro všechny zúčastněné strany: pro město, realizátora i konečné uživatele. Výsledným efektem projektu je příznivý dopad na kvalitu ovzduší.

Aplikace

Využití nástroje a jeho aplikace závisí na aktivitách oslovených společností. Vzhledem k tomu, že města mají v řadě společností významný majetkový podíl, a tím rozhodovací pravomoci, mohou realizaci takových projektů ovlivnit. V ostatních případech je možná podpora nepřímá (informační apod.).

Rizika

Nejsou známa

Vazba na ostatní nástroje a opatření

F.2 Podpora zavádění vozidel a alternativním pohonem

I. Výchova a osvěta

Ekonomický dopad

Není předpokládán

5 Časový plán provádění opatření ke zlepšení kvality ovzduší Zlínského kraje - prioritní opatření s návazností k PZKO 2020+, Střední Morava CZ07

Kód opatření dle PZKO	Název opatření dle PZKO	Gesce	Způsob naplnění opatření			Náklady, zdroje financování	Termín splnění		
			Aktivita	Dílčí kroky	Interní gesce				
PZKO_2020_1	Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší	kraj	(A1) Finanční podpora (Program výměny zdrojů tepla v domácnostech Zlínského kraje III)	Analýza situace v kraji	Odbor strategického rozvoje kraje	finanční zdroje kraje	nejpozději do 1. září 2022		
				Identifikace finančních zdrojů					
				Schválení materiálu radou nebo zastupitelstvem Zlínského kraje					
				Spuštění programu					
			(A2) Obměna spalovacích stacionárních zdrojů provozovaných v objektech, které spravuje kraj z titulu vlastnického či jiného majetkového práva	Aktivní podpora pro zájemce o získání dotačního titulu	Odbor strategického rozvoje kraje a Odbor investic			finanční zdroje kraje, Vlastní zdroje organizací, finanční podpora státu	průběžně
				Analýza situace v kraji					
				Identifikace finančních zdrojů					
				Schválení materiálu radou nebo zastupitelstvem Zlínského kraje					
Aktivní podpora pro zájemce o získání dotačního titulu	kraj	(B1) 3 edukativní vystoupení „SMOKEMAN ZASAHUJE“ ve vybraných okresních městech	Analýza vhodných míst k realizaci	Odbor životního prostředí a zemědělství	financování pomocí dotačního titulu z programu LIFE, finanční zdroje kraje	podzim 2021/jaro 2022			
Identifikace finančních zdrojů									
Realizace akce									
kraj			(B2) Osvěta formou distribuce příručky „Jak správně topit a ušetřit“	Distribuce k provozovatelům spalovacích zařízení			Odbor životního prostředí a zemědělství		
				kraj			(B3) Osvěta v rámci aktualizace webu Zlínského kraje	Zveřejnění v rámci aktualizace webu kraje	Odbor životního prostředí a zemědělství a Odbor informačních a komunikačních technologií
kraj			(B4) Osvěta pomocí navázání spolupráce se Společnostvím kominíků ČR					Oslovení Společností kominíků ČR	Odbor životního prostředí a zemědělství
				Uzavření dohody o šíření osvěty					
kraj			(B5) Metodická pomoc při tvorbě časových plánů obcí	Poskytnutí konzultace			Odbor životního prostředí a zemědělství	bez finančních nákladů	průběžně

		krajský úřad	(B6) Porada pracovníků ochrany ovzduší a edukativní vystoupení autorizovaných osob	Oslovení Společenství kominíků ČR a jiných autorizovaných osob Zaslání pozvánky na poradu pracovníků ochrany ovzduší Realizace porady pracovníků ochrany ovzduší	Odbor životního prostředí a zemědělství	bez finančních nákladů	jaro 2022
PZKO_2020_3	Snížení vlivu stávajících zdrojů na úroveň znečištění ovzduší – snižování fugitivních a vykazovaných emisí	krajský úřad	(C1) Prověření zdrojů identifikovaných v tabulce 76 PZKO 2020+	Prověření zdrojů	Odbor životního prostředí a zemědělství	bez finančních nákladů	do 6 měsíců od vydání PZKO 2020+
				Zahájení řízení			
		krajský úřad	(C2) Aplikace vhodných nástrojů a opatření v řízeních dle § 11 odst. 2	Posouzení možné aplikace vhodného nástroje	Odbor životního prostředí a zemědělství	bez finančních nákladů	průběžně
				Aplikace v rámci povolení provozu/závazného stanoviska o které je požádáno z podnětu provozovatele			

Kód opatření	Název opatření	Gesce	Způsob naplnění opatření			Náklady, zdroje financování	Termín splnění
			Aktivita	Dílčí kroky	Interní gesce		
PZKO_2020_4	Generel dopravy Zlínského kraje a jeho specifické cíle vyplývající z akčního plánu podpory a mobility a souvisejících potřeb dopravní infrastruktury ve Zlínském kraji	ŘSD, ŘSZK	(D1) Dokončit páteřní síť dálnic	Dokončit Dálnici D49 v úseku Hulín-Fryšták-Lípa-Vizovice	ŘSD ve spolupráci s krajem, ŘSZK ve spolupráci s obcemi	dle GDZK	2022-2032
				Dokončit Dálnici D49 v úseku Vizovice-Pozděchov-Horní Lideč-hranice ČR/SR			
				Dokončit Dálnici D55 v úseku Otrokovice-Staré Město-Moravský písek			
		kraj	(D2) Vytvářet podmínky pro bezmotorovou dopravu	Vybudovat páteřní cyklistické sítě ZK	kraj ve spolupráci s obcemi a svazky obcí	dle GDZK	do roku 2030
				Propojit cyklistiku s ostatními druhy dopravy			
				Realizovat doprovodnou cyklistickou infrastrukturu			
		Kordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje	(D3) Rozvíjet integrovaný systém veřejné dopravy	Rozvíjet pokročilé informační systémy a odbavení cestujících	Kordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje ve spolupráci se Zlínským krajem, obcemi, vlakovými a autobusovými dopravci	dle GDZK	2030 - 2050
				Modernizovat řízení kvality a koordinace veřejné dopravy			
				Zlepšovat marketing a propagaci značky ID ZK			
		SŽ	(D4) Vytvořit podmínky pro rychlou a kapacitní železniční síť	Zvýšit rychlost a kapacitu stávajících tratí	SŽ ve spolupráci s krajem, obcemi a majiteli pozemků	dle GDZK	průběžně
				Elektrizovat stávající tratě a připravit novostavby tratí			
				Zlepšit podmínky pro nákladní dopravu			
		Kordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje	(D5) Rozvíjet atraktivní veřejnou hromadnou dopravu jako veřejnou službu	Rozvíjet organizační, dopravní a tarifní systémy veřejné dopravy	Kordinátor veřejné dopravy Zlínského kraje ve spolupráci s dopravci	dle GDZK	průběžně
				Podporovat integraci veřejné hromadné dopravy s vysokými standardy kvality			
				Zavádět efektivní a provázaný koncept obsluhy všech druhů veřejné hromadné dopravy			